

AKTYVUS JAV VAIDMUO EUROPOJE IR REGIONE – MŪSŲ SAUGUMO GARANTAS

Ketvirtadienis, gruodžio 29 d. (Vilnius). Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų Senato Gynybos komiteto pirmininku Johnu McCainu, šio komiteto nariu senatoriumi Lindsay Grahamu ir ekonomikos komitete dirbančia senatore Amy Klobuchar. Susitikime aptartas Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas gynybos srityje, NATO viršūnių susitikime Varšuvoje priimtų sprendimų įgyvendinimas bei saugumo padėtis Europoje ir mūsų regione.

Pasak Prezidentės, Lietuva pasitiki JAV – laisvo ir demokratinio pasaulio lydere. Ši šalis ne kartą pademonstravo tvirtus ir konkrečiais pajėgumais grįstus įsipareigojimus NATO kolektyvinei gynybai. Kintant globaliai geopolitinei aplinkai, aktyvus JAV vaidmuo Europoje ir mūsų regione išlieka patikimiausiu Baltijos šalių ir viso transatlantinio saugumo garantu.

JAV Senato nariai gerai supranta mūsų regionui ir tarptautiniam saugumui kylančias grėsmes. Kartu pasisakome už principingą atsaką šalims, griaušančioms tarptautinę taiką, tvirtai remiami Ukrainą, vienodai suprantame būtinybę kovoti su propaganda ir kito-

mis hibridinėmis grėsmėmis. Strateginiai Lietuvos ir JAV ryšiai buvo dar kartą įtvirtinti šių metų rugpjūtį trijų Baltijos prezidentų ir JAV viceprezidento Joe Bideno pasirašytoje politinėje deklaracijoje dėl didesnio saugumo ir bendradarbiavimo gynybos srityje.

Šalies vadovė su JAV senatoriais aptarė, kaip įgyvendinamos NATO viršūnių susitikime Varšuvoje priimtose atgrasymo priemonės. Lietuvoje jau kitų metų pradžioje bus pradėtas daugiašalis NATO bataliono dislokavimas, planuojama ir JAV karių bataliono rotacija Baltijos šalyse. Lietuva ir pati nuosekliai stiprina savo pajėgumus didindama finansavimą krašto gynybai, modernizuodama karines pajėgas, gerindama infrastruktūrą.

JAV ir Europos Sąjungai patiriant koordinuotas kibernetines atakas, susitikime daug dėmesio skirta ir šalių atsakui į išpuolius virtualioje erdvėje. Prezidentė pabrėžė, jog kibernetiniam saugumui užtikrinti būtina ne tik stiprinti duomenų apsaugą, bet ir saugoti valstybės kibernetines sistemas nuo kenkėjiško užvaldymo, nuolat tikrinti jų atsparumą.

Prezidentė su JAV Senato nariais taip pat kalbėjo apie Lietuvos ir JAV ekonominę bei energetinę bendradarbiavi-

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su Jungtinių Amerikos Valstijų Senato Gynybos komiteto pirmininku Johnu McCainu, šio komiteto nariu senatoriumi Lindsay Grahamu ir ekonomikos komitete dirbančia senatore Amy Klobuchar. Nuotraukoje (iš kairės): Lindsay Graham, Amy Klobuchar ir John McCain.

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

mą. Jau kitais metais Lietuva planuoja įsigyti suskystintų gamtinių dujų iš JAV kompanijų.

Lietuvoje viešintys JAV senatoriai dirba įtakinguose gynybos, ginkluotųjų pajėgų, ekonomikos ir biudžeto ko-

mitetuose, kurie nustato JAV gynybos politikos kryptis ir išlaidas.

Prezidentės spaudos tarnyba

SU EUROPOS AUDITO RŪMŲ NARIU – DISKUSIJA APIE ES LĖŠŲ NAUDOJIMĄ

Premjeras Saulius Skvernelis (kairėje) susitiko su Europos Audito rūmų nariu Rimantu Šadžiumi.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Sausio 5 d. premjeras Saulius Skvernelis susitiko su Europos Audito Rūmų (EAR) nariu Rimantu Šadžiumi.

Vyriausybės vadovas padėkojo už pateiktą metinę 2015 metų ataskaitą apie Europos Sąjungos (ES) biudžeto vykdymą ir pasidžiaugė, jog EAR joje pastebėjimų Lietuvai nepateikė. S. Skvernelio teigimu, džiugina ir faktas, kad 2015 metų ataskaitoje nurodytas klaidų lygis jau antrus metus iš eilės mažėja.

Ministras Pirmininkas išreiškė viltį, jog EAR ataskaitoje nurodytos silpnosios vietos padės labiau koncentruotis į rezultatus ir įpareigos ES nares atsakingiau investuoti būtent į tas sritis, kurios turės didžiausią poveikį atskirų valstybių ir visos Bendrijos ūkio augimui.

Susitikime kalbėta apie būtinybę kontroliuojant ES lėšų panaudojimą taikyti proporcingumo principą, kuris glaudžiai susijęs su ES fondų lėšų administravimo naštos mažini-

VOKIETIJOS NAUJIENŲ PORTALO PAPRAŠYTA BALTIJOS ŠALIŲ NELAIKYTI SSRS VALSTYBINGUMO PERĖMĖJOMIS

Vilnius, sausio 6 d. (ELTA). Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasadoriai Vokietijoje laišku atkreipė šios šalies naujienų portalo „Zeit Online“ dėmesį, pabrėždami, kad trys Baltijos valstybės nėra subyrėjusios Sovietų Sąjungos valstybingumo perėmėjos.

Parengti kreipimąsi į portalą ambasadorius paragino

„Zeit Online“ publikuojama rubrika „Sovietų Sąjungos palikimas“, kuriame Baltijos valstybės traktuotos kaip SSRS valstybingumo perėmėjos. Laiške pabrėžiama, kad Lietuva, Latvija ir Estija SSRS sudėtyje atsidūrė po okupacijos, Vakarų valstybės, tarp jų ir Vokietija, aneksijos fakto niekada nepripažino,

o po SSRS žlugimo Baltijos šalys atkūrė sovietinės okupacijos neteisėtai nutrauktą savo valstybių tęstinumą.

„Naujienų portalas „Zeit Online“ operatyviai ir geranoriškai sureagavo į šią pastabą, žadėdamas nebenaudoti tarptautinės teisės požiūriu netikslios sąvokos“, - skelbia Užsienio reikalų ministerija.

JAPONIJA ATŠAUKIA SAVO AMBASADORIŲ IŠ SEULO

Tokijas, sausio 6 d. (ELTA). Atsinaujino dešimtmečius trukęs ginčas tarp Seulo ir Tokijo dėl sekso vergijos II pasauliniame kare. Japonijos vyriausybė nusprendė laikinai atšaukti savo ambasadorių Pietų Korėjoje, praneša agentūra *dpa*.

Tokio žingsnio priežastis - Pietų Korėjoje pastatyta mu. Pabrėžta, jog nepagrįstai didelė kontrolė gali mažinti ES fondų lėšų patrauklumą, o tuomet kyla rizika šių finansų potencialui ir prisidėjimui prie ES 2020 tikslų įgyvendinimo.

LRV

statula, vaizduojanti mergaitę, kaip aukos simbolį. Tai „labai apgailėtina“, pareiškė vyriausybės atstovas. Tokijas taip pat nutraukia ekonominį dialogą su Seulu dėl naujos valiutos keitimo sutarties.

Pietų Korėjos finansų ministerija pareiškė apgailestaujanti, kad pokalbiai įšaldomi dėl politinių priežasčių.

Abi kaimyninės valstybės 2015-ųjų pabaigoje po kelis dešimtmečius trukusio ledynmečio dėl Japonijos sekso vergijos per Antrąjį pasaulinį karą susitarė „galutinai“ ir „negrįžtamai“ sureguliuoti ginčą.

Vyriausybė Seule Japonijos sprendimą atšaukti ambasadorių dabar pavadino apgailėtinu.

Istorikų vertinimu, per Antrąjį pasaulinį karą iki 200 000 moterų, pirmiausiai - iš Korėjos ir Kinijos, buvo priverstos fronto viešnamiuose teikti seksualines paslaugas japonų kariams.

Šiuo metu Pietų Korėjoje likę tik labai mažai gyvų šios sekso vergovės aukų. Jokia kita tema pastaraisiais dešimtmečiais taip netemdė abiejų šalių santykių, kaip „paguodos moterimis“ vadinamų aukų likimas.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Finansų ministerija gavo Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) raštą dėl galimai korupcinės VMI vadovo D. Bradausko veiklos ir pradėjo tarnybinio nusižengimo tyrimą. Pats D. Bradauskas yra užsiminęs, kad puolimas prieš jį gali būti susijęs su tuo, kad stambieji mokesčių mokėtojai buvo priversti sumokėti visas jiems priklausančias įmokas, todėl dabar sulaukęs keršto akcijos.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė Seimui teikia Švietimo įstatymo pataisas, kuriomis pradedamos taikyti švietimo įstaigų vadovų kadencijos ir jų ribojimas, nustatoma skaidresnė vadovų atranka ir jų veiklos vertinimas, stiprinama mokyklos savivalda.

Prezidentūros duomenimis, šiuo metu Lietuvoje yra 1 708 vadovai, iš jų - 1 039 direktoriai, kurių vadybinis stažas yra 15 ir daugiau metų, 182 bendrojo ugdymo mokyklų ir 319 ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų stažas buvo 30 ir daugiau metų. Pavyzdžiui, Vilniaus savivaldybėje vidutiniškai mokymo įstaigoms vadovas vadovauja apie 21-erius metus. Lietuvoje iš viso yra 371 tūkst. mokinių, mokytojų - 3,13 tūkst., veikia 1 200 mokyklų. Pagal mokinių pasiekimus, kurie jau dešimt metų yra vieni prasčiausių Europoje, Lietuva šiuo metu tarp 28 ES valstybių užima 21 vietą.

Lietuvos valstybinis archyvas pradeda skaitmeninti šalies parapijose saugomas bažnytines knygas su gimimo, mirties, santuokos ir kitais įrašais. Siekiant apsaugoti asmens duomenis viešinamos bus tik senesnės negu šimto metų suskaitmenintos bažnytinės knygos. Tokių parapijose išsaugota apie du tūkstančius, pusė jų – Panevėžio vyskupijoje.

Panevėžio Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje saugomos bažnytinės knygos nuo 1851-ųjų iki 1908-ųjų. Jose – tuo metu gyvenusių žmonių gimimo, mirties ir santuokos įrašai. Iki 1940-ųjų valstybinės registracijos nebuvo, todėl bažnytinės knygos yra vienintelis šaltinis, pagal kurį galima nustatyti žmogaus gyvenimo faktus. Valstybinis archyvas nusprendė įrašus skaitmeninti ir, siekiant apsaugoti asmens duomenis, viešinti tik senesnius negu 100 metų bažnytinių knygų įrašus.

Naujasis vidaus reikalų ministras Eimutis Misiūnas pritaria praėjusios yriausybės patvirtintam siūlymui registruoti išankstinio mokėjimo SIM korteles, siekiant kovoti su telefoniniais sukčiais. Jo nuomone, registravimo tvarka gali būti labiausiai nepatenkinti operatoriai, o žmonių teisių tai nevaržo.

Vadovaudamasi Konstitucija ir Teismų įstatymu bei atsižvelgdama į Teisėjų tarybos patarimą, Prezidentė Dalia Grybauskaitė, pasirašė dekretą, kuriuo už teisėjo vardo pažeminimą iš pareigų atleido Kretingos rajono apylinkės teismo teisėją Petrą Kontrimą, rašoma Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos pranešime spaudai. Teisėjas P. Kontrimas, kaip įtariama, būdamas itin sunkaus girtumo, smurtavo šeimoje, o vėliau, policijos komisariate aiškinantis konflikto aplinkybes, melagingai apkaltino sutuoktinę smurto vartojimu, ką pats pripažino Teisėjų tarybos posėdyje.

Sausio 6 d. Kaune vykusiame Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) suvažiavime partijos pirmininku perrinktas Ramūnas Karbauskis. Jis LVŽS lyderiu perrinktas dar dvejiems metams. Lyderį „valstiečiai“ rinko iš vienintelio kandidato. Pasak R. Karbauskio, kitų kandidatų į pirmininkus neatsirado dėl sėkmingų rinkimų.

Sulaukusi Teisingumo ministerijos pastabų, Darbo partija (DP) vėl turi tik laikiną pirmininką, iki naujo suvažiavimo jai vadovaus Seimo narys Valentinas Bukauskas. Jį laikinuoju pirmininku išrinko DP prezidiumas, pranešė partija. Darbo partija per gruodžio 11 dieną Kėdainiuose vykusį suvažiavimą pirmininke išrinko Širvintų merę Živilę Pinskuvienę, tačiau jai nepavyko suformuoti kitos vadovybės. Keli politikai atsisakė tapti jos pavaduotojais, nebuvo patvirtintas DP prezidiumas. Skelbta, kad po šio suvažiavimo partiją paliko apie šimtas narių. Praėjusią kadenciją valdančiojoje daugumoje buvusi Darbo partija spalį rinkimuose daugiamandatėje apygardoje neperžengė patekti į Seimą reikalingo 5 proc. balsų barjero, vienmandatėse apygardose mandatus iškovojo du partijos iškelti atstovai: Valentinas Bukauskas ir Petras Čimbaras. Jie Seime prisidėjo prie Socialdemokratų partijos frakcijos.

Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija pradeda įgyvendinti projektą, skirtą mažinti gamtos stichijos padariniams ir atkurti padarytą žalą. Vykdamt projektą, bus įgyvendinamos Pajūrio juostos tvarkymo 2014–2020 metų programoje numatytos krantų tvarkymo priemonės: tvirtinamas kopagūbris, tiesiami ir atnaujinami lentiniai bei molio-žvyro takai, statomi nauji ir remontuojami seni laiptai, įrengiami dviračių stovai. Taip pat bus vykdomas apsauginio kopagūbrio Kuršių nerijoje būklės monitoringas, pranešė Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Darbai truks penkerius metus, iš ES struktūrinių fondų jiems skirta 1,72 mln. eurų.

LRT, ELTA, LRV

Į JAV NACIONALINĖS ŽVALGYBOS VADOVO POSTĄ PASKIRTAS BUVĘS SENATORIUS

Niujorkas, sausio 8 d. (ELTA). Išrinktasis prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) į JAV nacionalinės žvalgybos vadovo postą paskyrė buvusį šalies ambasadorių Vokietijoje Deną Koutsą (Dan Coats), praneša agentūra dpa, remdamasi D. Trampo komanda.

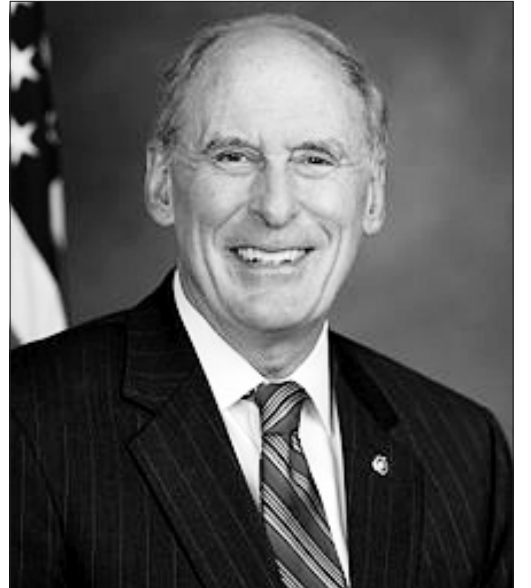
Jei bus patvirtintas Senato, D. Koutsas poste pakeis Džeimsą Kleperį (James Clapper) ir koordinuos 16 JAV slaptųjų tarnybų darbą.

D. Koutsas nuo 2001 iki 2005 metų buvo JAV amba-

sadorius Vokietijoje.

73 metų respublikonas dar neseniai Senate atstovavo Indijos valstijai ir daug metų buvo Senato žvalgybos komiteto narys. Jis laikomas nuosaiku konservatoriumi.

D. Trampas viešai kritikavo slaptųjų tarnybų darbą.

Denas Koutsas (Dan Coats). [wikipedia.org](https://en.wikipedia.org/wiki/Dan_Coats)

JAV ŽVALGYBOS VADOVUI RUSIJOS TELEVIZIJOS KANALO „RUSSIAN TODAY“ VEIKLA KELIA „DIDELĮ NERIMĄ“

JAV nacionalinės žvalgybos vadovas Džeimsas Kleperis (James Clapper). **AP**

Vašingtonas, sausio 5 d. (ELTA). JAV nacionalinės žvalgybos vadovas Džeimsas Kleperis (James Clapper) ketvirtadienį pareiškė, kad jam „didelį nerimą“ kelia Rusijos televizijos kanalo RT vei-

kla, nukreipta prieš Jungtines Valstijas.

„Rusijos vyriausybė labai remia, finansuoja televizijos kanalą RT. Ir jis labai aktyviai propaguoja tam tikrą požiūrį, niekinamai žiūrėdamas į mūsų

sistemą”, - sakė Dž. Kleperis per posėdžius Senate, kuriuose buvo tariamasi, kaip priešintis kibernetinėms grėsmėms.

Pasak jo, prie Rusijos informacinės veiklos prieš JAV galima priskirti ir melagingų naujienų skelbimą, socialinių tinklų naudojimą.

„Visi šie veiksmai, nepriklausomai nuo jų poveikio, kurio mes negalime išmatuoti, kelia didelį susirūpinimą man ne tik kaip nacionalinės žvalgybos vadovui, bet ir kaip piliečiui”, - pabrėžė pareigūnas.

Dž. Kleperis paliks savo postą sausio 20-ąją, kai pareigas pradės eiti išrinktasis JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump).

IZRAELIO POLICIJA DAR KARTĄ APKLAUSĖ B. NETANJAHU

Tel Avivas, sausio 6 d. (ELTA). Izraelio policija antrą kartą apklausė ministrą pirmininką Benjaminą Netanjahu (Benjamin Netanyahu) dėl įtarimų priėmus brangias dovanas. Apklausą premjero kanceliarijoje truko penkias valandas, ketvirtadienio vakarą sakė policijos atstovė, kuria remiasi agentūra dpa.

Jau sausio 2 d., pirmadienį

tyrėjai tris valandas apklausė vyriausybės vadovą dėl įtarimų, esą jis iš verslininkų neteisėtai priėmė dovanas. B. Netanjahu, anot žinias-klaidos, pareiškė gavęs dvi dovanas, tačiau jos buvusios legalios. Jis keliskart pabrėžė: „Nieko nebus rasta, nes nieko nėra”.

Per antrą apklausą, pasak policijos atstovės, buvo kalba-

ma apie dar vieną atvejį, tačiau detalės šiuo metu neįvardijamos, kad nebūtų pakenkta tyrimui.

Laikraščio „Haaretz” informacija, vienas amerikiečių verslininkas pripažino, kad B. Netanjahu padovanojo kostiumą, o jo sūnui Jairui (Jair) - viešnagę užsienyje. Tačiau esą yra daugiau ir rimtesnių įtarimų.

SUMAŽĖJO VIDURŽEMIO JŪRA Į EUROPA ATVYKUSIŲ PABĖGĖLIŲ SKAIČIUS

Varšuva, sausio 6 d. (ELTA). Pernai smarkiai sumažėjo Viduržemio jūra į Europą atvykstančių migrantų ir pabėgėlių skaičius. 2016-aisiais abiem pagrindiniais maršrutais jūra žemyną pasiekė maždaug 364 000 žmonių - ir tai yra beveik dviem trečdaliais mažiau nei metais anksčiau, pranešė Europos Sąjungos (ES) valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros (FRONTEX), kuria remiasi agentūra dpa.

Ypač smarkiai smuko į Graikiją atvykstančių pabėgėlių skaičius. Tuo tarpu Italiją pasiekė daugiau pabėgėlių nei kada nors anksčiau. Pabėgėlių sumažėji-

mo Graikijoje priežastis yra uždarytas jų keliavimas per Balkanus maršrutas ir ES susitarimas su Ankara, kuriuo remiantis, pabėgėliai yra grąžinami į Turkiją ir sugriežtinta pasienio kontrolė.

Negalutiniais duomenimis, pernai į Graikiją atvyko 182 500 žmonių - beveik 80 proc. mažiau nei 2015-aisiais. Tuo tarpu pabėgėlių, vykstančių pagrindiniu Viduržemio jūros maršrutu į Italiją, skaičius išaugo penktadaliu iki 181 000 - tai, anot FRONTEX, yra rekordas.

Į Graikiją daugiausiai vyko pabėgėliai iš Sirijos, Afganistano ir Irako. Italiją tuo

tarpu rinkosi Afrikos šalių - Nigerijos, Eritrėjos, Gvinėjos, Dramblio Kaulo Kranto ir Gambijos - gyventojai.

Austrija parengė koncepciją, kaip pakeisti migrantų priėmimo Europos Sąjungoje situaciją. Kaip pranešė savo tinklalapyje Vokietijos laikraštis „Bild”, Viena reikalauja, kad ES įvestų bendrą visai Europai pabėgėlių priėmimo limitą.

Be to, Austrija siūlys taip pakeisti visą migrantų priėmimo sistemą, kad jie pateiktų prašymus suteikti pabėgėlio statusą, būdami už ES ribų. Pagal dabartinę praktiką, užsieniečiai pirma atvažiuoja į Bendrijos šalis, paskui pateikia prašymą ir laukia sprendimo, jau būdami Europoje.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOJE, PRISIMENANT
2016-UOSIUS

Atrodytų, na, kam žvalgytis į praeitį, ypač jei ji sukelia nemalonius prisiminimus? Bet tokia yra gyvenimo tiesa: žmogus, nepažįstantis praeities, priverčiamas ją pakartoti. Štai kodėl pradėdami naujuosius metus peržvelgiame praėjusius – kas juose buvo džiuginančio, o ką norėtusi pamiršti ir nebepakartoti.

Pernai metais baigėsi Algirdo Butkevičiaus vyriausybės era... Jo vedina socialdemokratų armija panašu, kad suvokė, jog valstybės vairą ir turtus ji laiko savo rankose paskutinį kartą ir kitos progos „prisigrūsti kišenes“ valstybės sąskaita nebebus. Pernai metais socialdemokratai (na, kaip sunku juos vadinti tuo nepelnytu vardu – liežuvis taip ir verčiasi ištarti – neokomunistai) savo savivaliavimą vainikavo net keliais skandalais. Kyšiai – neatsiejama komunistų valdomos valstybės dalis, deja, šį ydingą gyvenimo būdą paveldėjome iš sovietmečio ilgam: sveikatos apsaugos ministrė Rimantė Šalaševičiūtė metų pradžioje prasitarė (iki šiol mįslė, kodėl ji taip padarė?) pati davusi kyšį. Tiesa, tai būta prieš kelerius metus, bet faktas lieka faktu, kuris tarsi įteisina kyšininkavi-mą sveikatos priežiūros įstaigose (ne paslaptis, kad ši sritis pripažįstama korumpuočiausia). Ministrė atsistatydino.

Aplinkos ministras Kęstutis Trečiokas išgarsėjo ne kokiais nors didingais nuopelnais saugant gamtą ir aplinką, bet „zadanijomis“, kurias pataikūniškai puolė dalinti pavaldiniams, norėdamas įtikti „Druskininkų carui“ Ričardui Malinauskui, papuolusiam į keblią padėtį dėl „Vijūnėlės dvaro“. Kilo skandalas, kuriam prieskonio suteikė ministro žodynas (ypač „zadanijos“), tačiau ministras iš posto atsistatydinti nematė jokio reikalo – jei Premjeras nereikalauja, tai ko čia rodyti iniciatyvą? Negana to, savo kadenciją K. Trečiokas baigė smagia kelione į Ekvadorą už mokesčių mokėtojų pinigų – juk užsitarnavo, tiesa?

Virginija Baltraitienė buvo A. Butkevičiaus vyriausybės žemės ūkio ministrė. Po 2012 m. rinkimų ši ponia nesugebėjo parodyti savo tinkamumo eiti švietimo ministrės pareigas ir buvo išbrokuota Prezidentės Dalios Grybauskaitės, tačiau galiausiai jai buvo patikėtas žemės ūkio ministro potfelis, mat ilgainiui ir Prezidentei pasidarė aišku, kad rinktis tenka mažiausias blogybes.

V. Baltraitienės valdomas žemės ūkis Lietuvoje nešovė į aukštumas, tačiau apie jos veiklą girdėjome nuolat: tai ir „nacionalinės medžioklės ypatumai“ („Žemas skaidrumo suvokimas yra šios Vyriausybės skiriamasis bruožas. Tolerancija piktnaudžiavimui, „zadanių“ tradicijoms, nepotizmui ir asmeninių interesų protegavimui, reikalų tvarkymui nomenklatūrinėse medžioklėse stabdo šalies pažangą ir menkina žmonių pasitikėjimą. Ministrės medžioklės istorija nepateisinama. Ją interpretuodama ministrė sukelia ir diplomatines įtampas su kaimynine šalimi“, - teigė Lietuvos Prezidentė D.Grybauskaitė.), ir begalinis dosnumas perkant skurstantiesiems maisto konservus (konservai buvo perkami iš V. Uspaskicho konservų gamyklos už didesnę kainą nei jie kainuoja rinkoje...).

AMERIKA, KINIJA, RUSIJA
NAUJO JAV PREZIDENTO AKIRATYJE

Kokia bus sausio 20 d. parėigas perimsiančio JAV prezidento Donaldo Trampo užsienio politika? Jau nuo pat jo naudai pasisukusių rinkimų lapkričio 8-ąją ekspertai Amerikoje ir užjūriuose bando tatau iššifruoti iš paties D. Trampo dažnai siunčiamų elektroninių žinučių ir gausių kitų signalų.

Nevyriausybinių strateginių tyrimų instituto „**Stratfor**“ analitikė Reva Goujon cituoja buvusio JAV užsienio reikalų ministro Henry Kissingerio gruodžio 18 d. ištartus žodžius, kad dabar pasaulis „kaip patrakęs“ tuos signalus studijuoja.

Tarp jų – ne tik buvusios D. Trampo rinkimų kampanijos šū-kiai, bet ir naujausi pareiškimai, viena kita stulbinama žinia, ką jis ketina rinktis savo ministrais, susitikimų „Tramp Tower“ atgarsiai, net ir jau prasidėjęs politinio stalo teniso mačas su Pekinu.

Daugelis komentatorių iš Vašingtono grietinėlės sluoksnių D. Trampo paskutinėmis savaitėmis padarytus žingsnius vadina padrikais, savanaudiškais.

Kaip dienraščio „**Washington Post**“ komentare, pavadintame „Trampas neišlaikė pirmojo užsienio politikos egzamino“, rašė apžvalgininkas Davidas Ignatius, būsimąjo prezidento telefono pokalbis su Taivano prezidentu Tsai Ing-wen užvirė „svylančią, per kraštus besilie-

jančią košę.“

Taigi D. Trampas verčia žmones pasijusti nejaukiai. Tai ir yra, ką jis daro geriausiai. Tačiau ką tai sako apie būsimą jo politiką? Ir kokie yra jo paties pamatiniai įsitikinimai?

Anot analitikės R. Goujon, „iš to, kaip jis buvo auklėjamas, kokia buvo jo karjeros trajektorija, kokie yra jo artimiausio vidaus rato žmonių profiliai, galima daryti išvadą, kad D. Trampas itin vertina nuovokumą versle ir *žudiko* instinktą tvarkant reikalus.

Pasiūlydamas kompanijos „ExxonMobil“ vyriausiąjį vadovą Rexą Tillersoną kandidatų į valstybės sekretorius (t. y. užsienio reikalų ministrus), D. Trampas parodė esąs įsitikinęs, jog gebėjime sudaryti negailestingus sandorius – įžvelgti poveikio šaltinius, svertus ir jais vikriai pasinaudoti – glūdi vadovavimo šaliai ir visai tarptautinei sistemai paslaptis.

D. Trampas nesibaido nacionalizmo, laiko jį natūraliu ir teisėtu būdu kiekvienai valstybei, įskaitant Jungtines Amerikos Valstijas, puoselėti ir ginti savo interesus.

Jis, atrodo, taip pat pritaria požiūriui, kad Jungtinės Valstijos ima prarasti konkurencingumą ir dėl to kalta iki šiol pernelyg internacionalistinė Amerikos užsienio politika.

Galop, D. Trampas mano,

Štai Juozas Olekas – socialdemokratas iki kaulo smegenų. Ir Lietuvos krašto apsaugos ministras ne pirmą kartą. Pirmą kartą būdamas ministru jis pasižymėjo tuo, kad panaikino šauktinių kariuomenę ir taip susilpnino mūsų valstybės galią apsiginti, o šį kartą – „auksinių šaukštų“ istorija, kai kariuomenei buvo perkami virtuvės įrankiai, kurių kaina panašesnė į šautuvo, nei į šaukšto. Ir nieko – kaip nuo žąsies vanduo.

Deja, bet skandalingai baigėsi ir vieno iš opozicijos politikų veikla – kone pretendentu į premjerus po būsimų 2016 m. Seimo rinkimų laikytas liberalų sąjūdžio vadovas Eligijus Masiulis buvo sulaukytas STT pareigūnų su kyšiu. Pats žadėjo sunaikinti korupciją, bet pats ir suklopo lygioje vietoje...

Nežinia, kaip vertinti tiek aistrų ir skandalų išvakarėse sulaukusius 2016 metų rudenį įvykusius Lietuvos Seimo rinkimus – juos laimėjo Ramūno Karbauskio vadovaujama „Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga“. Kol kas abejonės dėl šios politinės jėgos vadovo R. Karbauskio lojalumo Lietuvai neišsklaidytos.

Vis dėlto būta ir gerų naujienų – liepą Varšuvoje vykusiam NATO šalių viršūnių susitikime pagaliau suvokta reali Rusijos grėsmė Baltijos šalių saugumui ir nuspręsta dislokuoti Baltijos šalyse keturis tarptautinius batalionus. Taip pat grąžinta karinė šauktinių tarnyba, o kartu su ja paaiškėjo ir dar vienas džiuginantis dalykas – Lietuvos jaunimas nestokoja patriotiškumo, nes kol kas šauktinių vietas užpildo savanoriai.

Nebloga žinia galima pavadinti ir valstybės vadovės D. Grybauskaitės parodytą pasitikėjimą naujiesiems ministrams su Premjeru Sauliumi Skverneliu priešakyje – bent jau absurdiškų nekompetencijos apraiškų, kokias pademonstravo po 2012 m. Seimo rinkimų buriama A. Butkevičiaus komanda, šįkart neišvydome.

Žiūrėsim, kai dugną dėsime, sako lietuviai. Taigi prieš akis – ištisi 2017-ieji, tikėkimės, kad atėjus laikui dėti dugną nepasijusime dugne.

Kęstutis Šilkūnas

kad ta politika ne tik tapo per lengvai prognozuojama, bet ją apraizgė ir per dideli diplomatiniai formalumai. Geriau jau nuoširdžiai pasakyti taip, kaip yra, ir tikraisiais vardais įvardyti institucijas ir konvencijas, kurios nebeduoda naudos.

Savo misijos dalimi D. Trampas laiko visuomeninės sutarties su amerikiečių visuomene reformavimą tuo atžvilgiu, kad jis į Jungtines Amerikos Valstijas žada grąžinti persikėlusias ar išgaravusias darbo vietas gamybos srityse. Bet tai lengviau pasakyti nei padaryti.

Visuotiniai tarifai prieš didelius prekybos partnerius, kaip antai Kinija, galėjo suveikti dar prieš 20 metų, bet jau nebe šandienos globalizuotoje aplinkoje.

Pakelti importo tarifai gali gerokai pabranginti savo pačių šalyje nebegaminamų prekių kainas ir suardyti tarptautinius tiekimo tinklus, taip daugelį Amerikos bendrovių paverčiant įvairių užjūrio prekybos karų įkaitais.

Žinoma, Kinija labiau priklauso nuo eksporto nei Jungtinės Amerikos Valstijos ir todėl negali rizikuoti prarasti būtinų tiekimo linijų dideliame susikirtime su galingiausiu pasaulio laivynu. Tai ir palieka Vašingtoną su geresnėmis kortomis rankose žaidžiant su Pekinu.

Ieškodamas papildomų svertų prieš Kiniją, D. Trampas gali pasinaudoti Taivano korta ir atsisakyti buvusios amerikiečių politikos pripažinti tik vieną (ne Taivano salos nacionalistinę, o raudonąją žemyną) Kiniją.

Bet Pekinas į tai reaguoti gali pasunkindamas sąlygas Kinijos žemyne veikiančioms Amerikos bendrovėms. Taip pat jis gali panaudoti savo didžiulę ekonominę įtaką Taiwanui, kurio puslaidininkių industrija neat-siejamai susipynusi su žemynu, tam, kad sutrukdytų globalinio tiekimo tinklų veiksmingumui.

O su Rusija, D. Trampo požiūriu, Jungtinės Valstijos nebeveda egzistencinės kovos kaip Šaltojo karo laikais. Rusijai neberūpi palaikyti imperijos, kurią užkurtų prieš Vakarų kapitalizmą nusistačiusi ideologija.

Greičiau Maskva, belaukdamą nemalonių pokyčių namie ir vidaus bruzdėjimų ateity, yra susitelkusi į aktualesnes užduotis – sutvirtinti nacionalinę rusų tapatybę ir izoliuoti Rusiją bei jos pakraščius nuo Vakarų skverbimosi.

V. Putinas yra kaip vienas Fiodoro Dostojevskio veikėjų, kuriam „Rusijos tapatybės klausimas labai svarbus, nes vienas komunizmo sužlugimo rezultatų yra tas, kad Rusija prarado apie 300 savo istorijos metų.“

(Nukelta į 4 psl.)

PAMINĖTAS PREZIDENTINĖS LIETUVOS 90-METIS

Lietuvos Respublikos Seimas 2016-uosius buvo paskelbęs Prezidento Kazio Griniaus metais. Tų metų gegužės 11 d. Seimo rūmuose buvo paminėtos 150-osios K. Griniaus gimimo metinės. Parlamento galerijoje Seimo Pirmininkė Loretą Graužinienė atidarė nuotraukų ir dokumentų parodą „Demokratijos keliu: Kaziui Griniui – 150“. Renginyje dalyvavo ir prisiminimais pasidalijo Kazį Grinių pažinojęs Prezidentas Valdas Adamkus. O gruodžio 15 d. Seimas iškilmingu minėjimu pagerbė Prezidento, Ministro Pirmininko, Steigiamojo Seimo, I–III Seimų nario, publicisto Kazio Griniaus 150-ąsias gimimo metines. Liberaliosios demokratijos šalininkų skatinami minėjimo renginiai vyko bibliotekose, mokyklose.

Sukakties minėjimas, iškėlęs K. Grinių iki asmenybės garbinimo, o 2016 m. gruodžio 17 d. perversmas tuo pat metu pavadintas vos ne tautos tragedija, Prezidento Antano Smetonos valdymas įvardijamas kaip žiauri diktatūra, sukėlė

(Atkelta iš 3 psl.)

AMERIKA, KINIJA, RUSIJA NAUJO JAV PREZIDENTO AKIRATYJE

Jeigu Rusija bandytų dar labiau plėsti savo jau ir taip išsiskėtojusią teroriją, rusiškojo nacionalizmo nepakaktų, kad valstybė būtų išlaikyta viename daikte. Užtat V. Putinas ir bando ginti prie Rusijos prigludusias žemes nuo Vakarų ir mėgina priversti Vakarus pripažinti ir gerbti šią Rusijos trokštamą įtakos sferą.

Mažiau būgštaudama dėl Rusijos ketinimų, D. Trampo vadovaujama Amerikos vyriausybė gali siekti naujo sutarimo su Maskva, kuris palaidotų Krymo klausimą ir galbūt pripažintų Rusijos įtaką Rytų Ukrainoje.

Sirija būtų pastatyta į vietą kaip šalutinis interesas tiek Maskvai, tiek Vašingtonui. O kadangi sankcijos stipriai varžo verslą ir Rusijai verkiant reikia investicijų, D. Trampas galėtų jas sušvelninti ar panaikinti mainais už dialogą dėl naujo susitarimo, kuris nepaaukotų Jungtinių Amerikos Valstijų dalinių dislokavimo Europos rytiniame flange.

Nuo savęs pridursiu – pagyvensim ir pamatysim, ar ir kiek D. Trampas tikrai gins Baltijos valstybių interesus nuo Rusijos pretenzijų.

Mykolas Drunga, LRT

Lietuvos patriotinių organizacijų pasipiktinimą. Šios organizacijos, kaip atsvarą palaidos demokratijos reiškinio garbinimui, 2016-12-21 LR Seimo Konstitucijos salėje organizavo konferenciją „Tautinės prezidentinės Lietuvos kūrimo (1926-12-17) 90 metų sukaktis“, kurioje buvo įvertintas pirmojo LR Prezidento Antano Smetonos prezidentinis valdymas 1919 m. balandžio –1920 m. gegužės mėn. ir 1926–1940 metais, iki SSRS okupacijos.

Kai prieš 90 metų kūrėsi tikroji **Tautinė Prezidentinė Lietuva**, valstybėje buvo labai sunki ir sudėtinga politinė padėtis. Čia siautėjo bolševikinės Rusijos šnipai, propagandistai, įtakos agentai. O kaip dabar, kokia Lietuvos padėtis prabėgus 90 metų? Kremliaus propagandos ir dezinformacijos mašina, atvirai žvangindama ginklais, visa jėga dergia Lietuvą. Galvas pakėlė komunistų palikuonys Lietuvoje, kai kurių Lietuvos tautinių bendrijų atstovai ir net iš užsienių parvykę tautiečiai. Jie savo spaudoje, savo internetiniuose tinklapiuose skleidžia melą, o saugumas jų netramdo, nes, esą, bus pažeistos žmogaus teisės ir demokratija.

Kol neįvardinta ir nepasmerkta Lietuvos komunistų partija kaip nusikalstama represinė organizacija, kol kai kurios tautinės bendrijos, pasivadinusios tautinėmis mažumomis, ne be paramos iš išorės kėsinausi destruktyviai veikti mūsų valstybingumą, kol visuomenei iš po skverno arba jau ir viešai peršama nuomonė, kad „prie ruso buvo geriau“, o liberalioji demokratija keliama vos ne į valstybės altorių garbę, visuomeninės patriotinės organizacijos šiuo minėjimu ryžosi atkreipti visuomenės, kariuomenės, valstybės vadovų ir valstybės saugumo struktūrų dėmesį į tarsi atsiartojančią Lietuvos padėtį, panašią į 1926-uosius metus. Ne vien nerimo sukėlimo dėlei, o persergėti, skatinti budėti ir veikti valstybingumo vardan.

Konferenciją organizavo: Krašto apsaugos sistemos kūrėjų asociacija, Lietuvos atsargos karininkų sąjunga,

Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona
(1874.08.10-1944.01.09)

Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga, Krašto apsaugos bičiulių klubas, Lietuvai pagražinti draugija, Lietuvos tautininkų sąjunga, Lietuvos Sąjūdis, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija, Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius, Lietuvos politinių kalinių sąjunga, Vilniaus miesto vietinė rinktinė, Vilniaus zarasičių klubas „Ežerėnai“, Mūsų tautos atminties sąjunga, Sausio 13-osios brolija.

Konferencijoje buvo perskaityti pranešimai, išklausyti pasisakymai, vyko diskusijos, rezoliucijos svarstymas ir priėmimas.

Žemiau pateikiame konferencijos rezoliuciją:

Konferencijos pranešimuose ir diskusijose konstatuota:

Po Pirmojo pasaulinio karo lietuvių Tauta, kaip ir kitos Europos Tautos, kūrė parlamentinę valstybę. Seiminę valdymo formą pasirinkusi lietuvių Tauta greitai nusivylė dėl tuo meto Prezidento K. Griniaus ir Vyriausybės vangiai vykdomos ekonomikos, švietimo, kultūros ir gynybos sistemų kūrimo;

To meto prezidentūra ir Vyriausybė nepasižymėjo įžvalgumu dėl Tautai ir nepri-

klausomai Lietuvai gresiančių pavojų, vengė imtis drąsių sprendimų, stiprinančių lietuvių Tautą ir nepriklausomą Lietuvą. Patriotinėms jėgoms nerimą kėlė valstybėje įsigalintis abejingumas tautiškumui, pataikavimas svetimšaliams, betvarkė ir Lietuvai grėsminga tarptautinė padėtis. Tuo metu krašte stiprino savo įtaką ir veiklą probolševikinės bei prolenkiškos jėgos, o pagrindinė jėga, gynusi Lietuvos nepriklausomybę, buvo tik Lietuvos kariuomenė, kuri per nepriklausomybės kovas tapo pagrindine politine jėga;

A. Smetona nuo 1926m. rugsėjo lietuvių patriotinių organizacijų buvo vertinamas kaip politikas, diplomatas ir Tautos vedlys, kuris gali garantuoti ir Tautos vienybę, ir valstybės pažangą bei Nepriklausomybę;

Todėl po 1926 m. gruodžio mėn. 17 d. kariuomenės paspaudimo atsistatydinus Prezidentui K.Griniui ir Premjerui M.Sleževičiui, kairiųjų politinių jėgų pakraipos Seimas Prezidentu išrinko Antaną Smetoną, Premjeru – prof. A. Voldemarą. Visa valdžios pasikeitimo procedūra buvo įvykdyta griežtai vadovaujantis 1922 m. Konstitucija;

Prezidentinės Lietuvos metais atsisakius politinių partijų kišimosi, suteikus didesnę teisę visų žmonių renkamosioms valdžioms, apskričių taryboms, koncentravus valdžią Prezidento ir Premjero rankose, ženkliai paspartėjo visoje šalyje kultūros,

ekonomikos raida ir greitai nepriklausomą Lietuvą imta vertinti kaip labiausiai sparčiai išsivysčiusią Europos valstybę. Lietuvis pasijuto tikruoju savo valstybės šeiminku, patriotu, ir jo neįveikė beveik 50 metų trukusi sovietinė okupacija.

Konferencijos delegatai ir dalyviai, įvertinę pranešimuose ir diskusijoje išsamiai išdėstyta 1926 – 1940 metų Prezidento A. Smetonos veiklą stiprinant Lietuvos valstybę, nutaria:

- Be istorinės atminties didvyrių atminimo įamžinimo neliktų tautinės valstybės;

- A. Smetonos grįžimas į Prezidento postą padėjo išvengti komunistinio perversmo ir atitolino SSRS okupaciją bei turėjo ypač didelę reikšmę lietuvių tautos ir jos nepriklausomo valstybingumo stiprinimui, Lietuvos virsmui išvystytos ekonomikos, aukštos kultūros valstybe; todėl Antano Smetonos nuopelnai yra neįkainojamai dideli;

- Prezidentas A. Smetona yra tautinės nepriklausomos Lietuvos valstybės ideologas, tautinės valstybės kūrėjas bei vadovas;

- Tik tautinė nepriklausoma Lietuva galėjo suvienyti lietuvių tautą, kuri beveik 500 metų buvo lenkinama, rusinama, germanizuojama, engiama tautiškai ir ekonomiškai.

Konferencijos dalyviai nusprendžia:

Siūlyti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai iki 2017 m. gruodžio mėn. parengti ir nuo 2018 m. mokslo metų pradžios pradėti taikyti mokymo programas vidurinėse mokyklose ir gimnazijose apie A. Smetoną ir kitus tautinės Lietuvos kūrėjus, jų indėlį tautiškumo ir Lietuvos nepriklausomybės stiprinimui, ir šio indėlio reikšmę ne tik praeityje, bet ir šiandienai;

Prašyti LR Vyriausybę iki 2018m vasario 16-osios šimtmečio minėjimo įamžinti pirmojo Prezidento Antano Smetonos atminimą, pastatant bendromis Vyriausybės, Vilniaus savivaldybės ir visuomenės lėšomis amžinosios mūsų sostinės Vilniaus centre – Odminių skvere – paminklą A. Smetonai; išleisti pirmojo Prezidento raštus.

Rezoliuciją išsiųsti Prezidentei, Seimo pirmininkui, Ministrui pirmininkui, Seimo nariams.

Rezoliucija priimta vienvalsiai minėtų organizacijų atstovų ir konferencijos dalyvių balsavimu.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Garbės pirmininkas Jonas Burokas

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGA
LIETUVOS PATRIOTINĖS ORGANIZACIJOS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

BENDRA EUROPINĖ LIETUVOS IR UKRAINOS ISTORIJA – TVIRTAS PAGRINDAS BENDRAI EUROPINEI ATEIČIAI

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius sausio 4 dieną Vilniuje susitikęs su Ukrainoje 2016 metų knyga išrinkto istorinio leidinio apie LDK kunigaikščius Višnioveckius autoriais ir leidėjais pažymėjo, kad Lietuvai

svarbus bendros istorinės atminties regione išsaugojimas ir jos populiarinimo skatinimas. „Džiugu, kad apie Lietuvai ir Ukrainai svarbias istorines asmenybes pasakojanti knyga, kurios leidybą iš dalies finansavo Užsienio

reikalų ministerija, sulaukė sėkmės Ukrainoje”, – sakė L. Linkevičius. Ministras pabrėžė, kad Lietuvos epocha Ukrainoje yra laikoma vienu šviesiausių laikotarpių istorijoje, padėjusiu pagrindus europinėms vertybėms Ukrainoje.

Susitikime dalyvavęs profesorius Alfredas Bumblauskas pažymėjo, kad pastaraisiais metais jaučiamas didelis Ukrainos visuomenės susidomėjimas LDK laikotarpiu Ukrainos istorijoje, jis atrandamas iš naujo, tyrinėjamas, suvokiamas kaip demokratinio tautų sambūvio pavyzdys.

Kijevo leidyklos „Baltija druk” ukrainiečių kalba išleistos istorinės knygos „Kunigaikščiai Višnioveckiai” (Князі Вишневецькі) leidėjas ir istorikas Virginijus Strolia ir knygos autoriai istorikai Genutė Kirkienė ir profesorius Alfredas Bumblauskas įteikė L. Linkevičiui leidinį su savo

parašais. 319 puslapių apimties istorinę studiją bendrai sudarė Baltarusijos, Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos istorikai. Istoriniai dokumentai ir archyvinė medžiaga šiai knygai buvo renkama Baltarusijos, Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos muziejuose, archyvuose, galerijose ir bibliotekose.

Knyga apie Europos didikų Višnioveckių giminę pelnė 2016-ųjų „Metų knygos” titulą Ukrainoje. Leidinys išrinktas geriausiu tarp 15 Ukrainos leidyklų konkursui pateiktų 42 knygų. Pernai „Metų knygos” titulą Ukrainoje iškovojo tos pačios leidyklos knyga „Kunigaikščiai Ostrogiškiai”.

Lietuvos ir Ukrainos pastangomis siekiama atkurti antkapinį paminklą kunigaikščiui Konstantinui Ostrogiškiui, garsiam LDK kariuomenės vadui, kuris yra palaidotas Kijevo Pečorų lauros vienuolyne Uspenijės sobore.

Projektu „Kunigaikščiai Višnioveckiai – Lietuvos ir Ukrainos bendra istorinė atmintis ir kultūros paveldas” siekiama skatinti regiono

mokslininkų bendradarbiavimą tiriant ir populiarinant LDK istoriją ir paveldą. Šiam projektui 2016 m. buvo skirta 15 664 EUR iš Užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programos lėšų.

V. Strolia nuo 1997 m. yra Kijeve veikiančios leidyklos „Baltija druk” vyriausiasis redaktorius. Leidykla, bendradarbiaudama su Lietuvos užsienio reikalų ministerija, parengė ir išleido seriją knygų ukrainiečių kalba apie LDK, bendrą Lietuvos ir Ukrainos istorinį paveldą ir svarbiausias LDK didikų gimines: „Ukraina: Lietuvos epocha 1320–1569” (2009), „Žalgirio mūšis – tautų mūšis” (2010), „1621 m. Chotyno mūšis – mūšis dėl Vidurio Europos” (2011), „Kunigaikščiai Radvilos” (2012), „Ukrainos kazokai ir LDK” (2014), „Kunigaikščiai Ostrogiškiai” (2015), „Kunigaikščiai Višnioveckiai” (2016). Istorikai G. Kirkienė ir A. Bumblauskas yra daugelio šių knygų bendraautoriai.

LR URM

KVIEČIAME 2019 METUS SKELBTI LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS METAIS

Iki Vytauto Didžiojo karūnavimo 600 metų jubiliejaus liko 13 metų

LIETUVOS SAJŪDŽIO VILNIAUS SKYRIAUS TARYBA

**Jos Ekscelencijai LR Prezidentei Daliai Grybauskaitei
LR Seimo Pirmininkui Viktorui Pranskiečiui
LR Ministrui Pirmininkui Sauliui Skverneliui
Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkei Daliai Henkei
LR Seimo nariams
Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimo nariams
Lietuvos žmonėms
Žiniasklaidai**

PRAŠYMAS

**Dėl 2019 metų paskelbimo Lietuvos Respublikos
Prezidento Antano Smetonos metais**

Vilnius, 2017-01-04

2019 m. sukanka 100 metų, kai buvo išrinktas pirmasis po ilgų amžių atkurtos Lietuvos valstybės – Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

Antanas Smetona visą savo gyvenimą pašventė Lietuvos valstybei: 1905 m. dalyvavo Lietuvių suvažiavime Vilniuje, pirmojo pasaulinio karo metais buvo Lietuvių draugijos nukentėjusiems dėl karo šelpti Centro komiteto I vicepirmininkas, pirmininkas, 1917 m. dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje, kur buvo išrinktas Lietuvos Tarybos, vėliau Valstybės Tarybos pirmininku, 1918.02.16 pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės aktą, redagavo įvairius – „Viltį”, „Vairą”, „Lietuvos aidą” ir kt. leidinius, Lietuvos universitete dėstė etiką, senovės filosofiją, lietuvių kalbos stilistiką, Lietuvos universitetas docentas, Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras. Po nevykusio Prezidento K. Griniaus valdymo ir kilusios bolševikinės anarchijos, 1926.12.19 vėl išrinktas Lietuvos Respublikos Prezidentu, juo perrenkamas 1931 ir 1938 metais. Prezidentu išbuvo iki sovietinės okupacijos 1940.06.15.

Antano Smetonos veikla Lietuvos valstybei 1917 – 1940 m. buvo išskirtinė.

Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus skyriaus taryba prašo Seimą paskelbti 2019 metus Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos metais, parengti valstybinę programą ir numatyti lėšas programai įgyvendinti.

Tarybos pirmininkas
Istorinės grupės vadovas
Atsakingasis sekretorius
Sąjūdžio narys

L. Kerosierius
G. Adomaitis
A. Budriūnas
R. Kupčinskas

Tarybos nariai: G.Adomaitis, A.Akelaitis, V.Aleksynas, R.Arutiunianas, A.Augulis, V.Augustinas, A.Bagdanavičienė, K.Balčiūnas, N.Balčiūnienė, S.Boreika, A.Budriūnas, J.Česnavičius, P.Dirsė, S.Eidukonis, P.Gvazdauskas, V.Jakubonis, R.Jakučiūnienė, V.Jankūnas, A.Juknevičius, A.Kaziukonis, L.Kerosierius, J.Kuoras, A.Markūnienė, H.Martinkėnas, K.Milius, J.Parnarauskas, G.Rotomskienė, P.Sakalauskas, M.Sidaravičius, R.Simonaitis, E.Švedienė, A.Vaičiūnas, L.Veličkaitė, G.Uogintas, B.Zaviša, S.Žilinskas

Pasiteiravimui: A.Budriūnas +370 673 95837, L.Kerosierius 231 8111, G.Adomaitis 611 30131. Adresas korespondencijai L. Kerosieriui Iki pareikalavimo, Centrinis paštas, Vilnius, Lietuva.
El. p. vilnius@sajudis.com www.sajudis.com

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius Vilniuje susitiko su Ukrainoje 2016 metų knyga išrinkto istorinio leidinio apie LDK kunigaikščius Višnioveckius autoriais ir leidėjais. **LR URM nuotr.**

LIETUVOS AMBASADORIUS YPATINGIEMS PAVEDIMAMS, DIRBSIANTIS ASTRARO ATOMINĖS ELEKTRINĖS KLAUSIMAMS

LR Užsienio reikalų ministerija sausio 4 dieną paskyrė diplomata Darius Degutį ambasadoriumi ypatingiems pavedimams darbui Astraro atominės elektrinės (AE) klausimais. Pareigybė sukurta siekiant stiprinti atsakingų Lietuvos institucijų pozicijas ir veiksmų koordinaciją nacionaliniu ir tarptautiniu mastu Baltarusijos AE projekto atžvilgiu.

D. Degutis teiks pasiūlymus formuojant Lietuvos poziciją dėl Astraro AE projekto branduolinės saugos ir aplinkosaugos problemų, teiks pasiūlymus dėl Lietuvos veiksmų ir priemonių, dėl situacijos pristatymo nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu mastu, prisidės koordinuojant Lietuvos institucijų veiksmus.

Ambasadorius taip pat pristatys Lietuvos poziciją ir telks tarptautinės bendruomenės

paramą, bendradarbiaus ir keisis informacija su visomis už branduolinę, radiacinę saugą ir aplinkosauginius aspektus atsakingomis šalies ir užsienio institucijomis, vyriausybėmis ir nevyriausybėmis organizacijomis, parlamentais.

Skirti ambasadorių ypatingiems pavedimams darbui Astraro AE klausimais nuspręsta sausio 3 dieną surengtame Lietuvos užsienio reikalų, aplinkos ir energetikos ministrų susitikime.

D. Degutis Užsienio reikalų ministerijoje dirba nuo 1991 metų. Jis yra dirbęs Lietuvos diplomatinėse atstovybėse Danijoje ir JAV, taip pat yra bu-

Darius Degutis

vęs Lietuvos ambasadoriumi Lenkijoje ir Izraelyje. Nuo 2014 m. rugpjūčio D. Degutis užėmė Užsienio reikalų ministerijos Išorinių ekonominių santykių departamento ambasadoriaus ypatingiems pavedimams pareigas. **LR URM**

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

NATO ORO POLICIJOS MISIJĄ BALTIJOS ŠALYSE IŠ PRANCŪZIJOS PERĖMĖ NYDERLANDAI

Keturis mėnesius Baltijos erdvę saugojusius Prancūzijos karinių oro pajėgų karius pakeitė Šiauliuose vykusios kontingentų pasikeitimo ceremonijos metu Nyderlandų kontingentas.

LR KAM / Alfredo Pliadžio nuotr.

Sausio 5 d. NATO oro policijos misiją Baltijos šalyse pradėjo Nyderlandų karinių oro pajėgų kariai, patruliuosiantys su keturiais naikintuvais „Fighting Falcon F-16“. Lietuvos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose vykusios kontingentų pasikeitimo ceremonijos metu Nyderlandų kontingentas pakeitė keturis mėnesius Baltijos erdvę saugojusius

Prancūzijos karinių oro pajėgų karius.

„Šiandien Aviacijos bazėje Šiauliuose vykstantis Prancūzijos ir Nyderlandų kontingentų pasikeitimas dar kartą parodo bendras NATO pastangas Baltijos šalių oro erdvės saugumui užtikrinti, o NATO oro policijos misija yra praktinis Aljanso solidarumo ir vienybės pavyzdys“, – sveikindamas susirinkusius sakė krašto

apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

Ministras R. Karoblis padėkojo misiją baigiantiems Prancūzijos karinių oro pajėgų kariams, kurie Lietuvos, Latvijos ir Estijos oro erdvės apsaugą vykdė su keturiais naikintuvais „Mirage 2000“. „Visų jūsų – kontingento vadų, pilotų, technikų ir kito personalo indėlis į šią misiją yra neįkainojamas ir labai svarbus tiek Lietuvos, tiek ir viso Baltijos regiono žmonėms“, – Prancūzijos kariams dėkojo R. Karoblis.

Vykdydami savo pagrindines misijos funkcijas, Prancūzijos karinių oro pajėgų kontingento kariai taip pat skyrė laiko treniruotėms su Lietuvos karinių oro pajėgų pilotais, dalijosi patirtimi ir žiniomis su Aviacijos bazės

kariniu personalu. Prancūzijos kariai taip pat bendravo su Šiaulių miesto visuomene, lankėsi Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namuose, priiminėjo moksleivių ir studentų ekskursijas.

Krašto apsaugos ministras pasveikino Nyderlandų karinių oro pajėgų karius sugrįžus NATO oro policijos misijai į Lietuvą. Nyderlandų kontingentui tai jau trečia tokia misija mūsų regione – prieš tai jie ją atliko 2005 m. iš Šiaulių Aviacijos bazės ir 2014 m. iš Lenkijos Malbork bazės.

„Šios NATO oro policijos misijos rotacija ypatinga tuo, kad Nyderlandų pilotams ir juos iš Estijos sustiprinantiems Vokietijos kontingento pilotams teks užtikrinti oro erdvės saugumą Baltijos šalyse nuo pavasario dislokuotoms NATO sąjungininkų bataliono kovinėms grupėms“, – sakė ministras R. Karoblis.

Dauguma Nyderlandų karinių oro pajėgų kontingento karių atvyko iš nuolatinių dislokacijos vietų Volkel ir Leeuwarden Aviacijos bazių, o pamainą sudarys apie 120 įvairių specialybių karių.

Kontingentų pasikeitimo

ceremonijoje Šiauliuose taip pat dalyvavo Nyderlandų ambasadorius Bert van der Lingen, laikinai Lietuvos kariuomenės vado pareigas vykdančias generolas majoras Vitalijus Vaikšnoras, Prancūzijos Oro gynybos ir oro operacijų vadovietės vadas generolas leitenantas Olivier Taprest, NATO Jungtinių oro operacijų centro Uedeme vadas generolas majoras Thiery Dupont, Lietuvos karinių oro pajėgų vadovybė, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovai, kt. svečiai.

Estijos karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Amari dislokuoto Vokietijos karinių oro pajėgų kontingento kariai, būdintys su keturiais naikintuvais „Eurofighter Typhoon“, lieka antrai misijai iš eilės.

NATO oro policijos misija Baltijos šalyse pradėta vykdyti nuo 2004 metų kovo mėnesio, kai Lietuva, Latvija ir Estija tapo NATO narėmis. Nuo to laiko NATO oro policijos misijoje Baltijos valstybėse vykdė jau 17 sąjungininkių šalių. Nyderlandų kontingento misija bus 43-oji nuo jos vykdymo pradžios 2004 metų.

LR KAM

SUDARYTI 2017 M. ŠAUKIMO SĄRAŠAI

Sausio 4 d. Lietuvos Krašto apsaugos ministerijoje sudaryti 2017 metų šaukimo į nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą sąrašai. Į juos įtraukta apie 25 tūkst. karo prievolinkų. Tarnybą Lietuvos kariuomenės daliniuose bus pakviesti atlikti 3537 jaunuoliai.

„Metiniai šauktinių sąrašai yra sudaromi laikantis skaidrumo, objektyvumo ir nešališkumo principų. Tačiau yra ir dar vienas principas, kuris niekur neįrašytas, bet galioja nuo nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos atkūrimo pradžios – tai savanoriškumas. Todėl labai didžiuojusi mūsų jaunuoliais, vaikinais ir merginomis, kurie suvokia vieną iš pagrindinių savo pareigų – išmokyti ginti savo Tėvynę, savo šeimą ir artimuosius. Jų savanoriškumas – tai brandžios visuomenės atspindys“, – sakė krašto apsaugos ministras R. Karoblis.

Sąrašų sudarymą stebėjęs visuomenės atstovas iš Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos Mantas Zakarka pabrėžė, kad šiais metais vykęs sąrašų sudarymas buvo bene sklandžiausias iš visų prieš tai vykusių ir tai rodo, kad sistema yra tinkamai pasiruošusi organizuoti visą sąrašų sudarymo procesą, kuris ir šiemet vyko sklandžiai, skaidriai ir objektyviai.

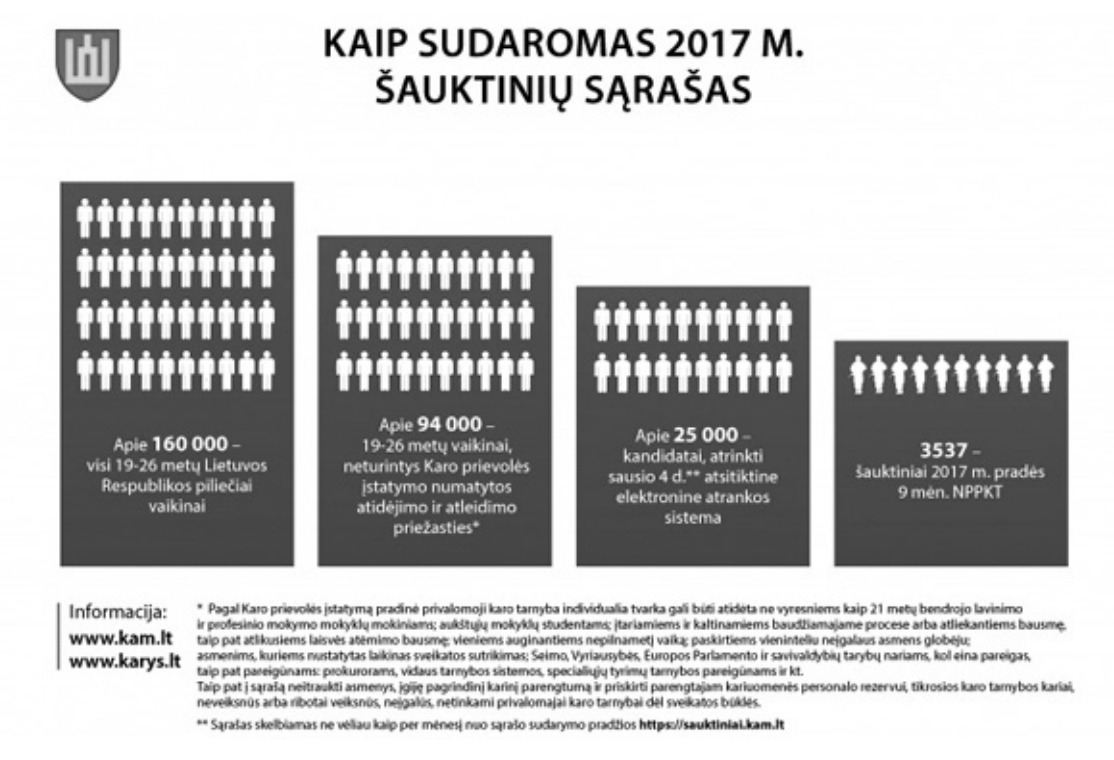
2017 metų šaukimo sąrašų pradžią stebėjo krašto apsaugos

ministras Raimundas Karoblis, laikinai Lietuvos kariuomenės vado funkcijas vykdančias Jungtinio štabo viršininkas generolas majoras Vitalijus Vaikšnoras. Sąrašus sudarant dalyvavo Lietuvos kariuomenės Karo prievolės ir komplektavimo tarnybos viršininkas pulkininkas Arūnas Balčiūnas, komisijos nariai bei penki visuomenės atstovai.

2016 metais įsigaliojus Karo prievolės įstatymo pasikeitimams, nuo šių metų į sąrašus galėjo patekti ir tie jaunuoliai, kurie iki sąrašų sudarymo buvo pateikę prašymus savo noru atlikti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą. Jei bus patekę į sąrašą, jiems ir toliau galios visos su savanoriškumu susijusios skatinimo priemonės – tarnybos vietos ir laiko pasirinkimo galimybė bei didesnės socialinės garantijos.

Sausio 4 d. sudaryti 2017 m. karo prievolinkų sąrašai, kaip ir ankstesniais metais, bus paskelbti interneto svetainėje <https://sauktiniai.kam.lt>. Prie kiekvienos pavardės bus nurodytas ir tikslus terminas, iki kada reikia susisiekti su paskirtu regioniniu karo prievolės ir komplektavimo skyriumi.

Skirtingai nei ankstesniais metais, atsižvelgiant į Karo prievolės įstatymo pakeitimus, šiemet į sąrašus patekusiems karo prievolinkams šaukimo nurodymai paštu nebebus siun-

čiami. Visa karo prievolinkui aktuali informacija bus pateikta tik internete. Ją taip pat bus galima sužinoti paskambinus nemokamu telefonu 8 800 12340, atvykus arba paskambinus į regioninius Karo prievolės ir komplektavimo skyrius ir poskyrius.

Primename, kad paskelbus karo prievolinkų sąrašus, į jį nepatekę vaikinai ir merginos nuo 18 iki 38 metų ir toliau gali teikti prašymus savo noru atlikti nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą. Jie galės pasirinkti norimą tarnybos vietą, tarnybos pradžios datą ir gauti 30 proc. didesnes kaupiamąsias išmokas. Pirmumo prašymus galės teikti ir patekusieji į šaukiamųjų sąrašus. Į jų pageidaujamąs

tarnybos vietas bus stengiamasi atsižvelgti, o kaupiamosios išmokos jiems bus didesnės 15 procentų.

Pagal Lietuvos kariuomenės vado patvirtintą 2017 m. metinį šaukimo planą nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos kariai tarnybą atliks beveik 20-je kariuomenės dalinių. Nedidelė dalis karių tarnybą pradės Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokykloje, kur per pirmąsias aštuonias savaites išeis bazinį karinį rengimą, o likusį devynių mėnesių tarnybos laiką tarnaus priskirtame dalinyje ir atliks kolektyvinį rengimą.

Pirmieji 2017 m. šaukimo nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos kariai tarnybą

pradės balandžio viduryje, paskutinieji – gruodžio pradžioje. Spalį bus didžiausia šaukimo banga, per kurią į įvairius dalinius atvyks per 1,3 tūkst. karių.

Devynių mėnesių trukmės nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą LR Seimas atnaujino 2015 m. pavasarį. Tai buvo padaryta atsižvelgiant į pasikeitusią geopolitinę situaciją ir valstybės saugumui kylančias grėsmes. Sugrąžinus šauktinių tarnybą taip pat siekiama sustiprinti ir pagreitinti kariuomenės dalinių užpildymą profesinės karo tarnybos kariais, suformuoti pakankamą kariuomenės parengtąjį rezervą ir užtikrinti tinkamą piliečių pasirengimą ginti savo valstybę.

LR KAM

TIKĖJIMO GALIA

Gruodžio 25 d., šv. Kalėdas pasaulio krikščionys (išskyrus rytų ortodoksus, kurių kalendorius yra skirtingas) švenčia ne tik iškilmingai ir džiaugsmingai, bet ir vaizdingai bei savitai spalvingai, įskaitant ir šios dienos išvakares, gruodžio 24. Pagal seną paprotį, lietuviams krikščionims gruodžio 24 d. yra šventas Kūčių vakaras, kurio metu po stalo staltiese paklojama šieno, o ant stalo puikuojasi dvylika ne mėsiskų patiekalų ir, svarbiausia,

plotkelės (dabar jas vadiname „kalėdaičiais“). Po maldos ir pasidalinimo plotkelėmis, linkėdami kiekvienam vakaro dalyviui viso geriausio, visi pasistiprina ir vyksta į vidurnakčio šv. Mišias, dar vadinamas „Bernelių Mišiomis“. Metams bėgant ir gyvenimo sąlygoms kintant, nemaža minėtų papročių dingo. Išlikę jie yra tik blėstančioje atmintyje, bet tikrovėje jau jais nesekama.

Š. m. gruodžio 24 d. 10:30 val. v., Klivlande, OH, lietu-

Kunigas Joseph Bacevice atnašauja šv. Mišias. *A.V.Matulionio nuotr.*

ČIKAGOS NAUJŲJŲ METŲ VISAI ŠEIMAI SUTIKIMO ŠVENTĖJE IR LIETUVIŠKI PAPROČIAI

Gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje kvietimu Amerikos Lietuvių skautų sąjungos nariai pagrindinėje Čikagos Naujųjų metų sutikimo šventėje „Chi-Town Rising“ pristatė lietuviškas žiemos švenčių tradicijas. Pradinėje visai šeimai skirtoje renginio dalyje „Kids Countdown Spectacular“ vyko koncertas ir mugė „Naujieji metai aplink pasaulį“, kur greta tokių šalių, kaip Brazilija, Danija, Egiptas, Filipinai, Italija, Kinija, Meksika, Škotija, pristatyta ir Lietuva.

Puiki lietuvių skautų komanda, vadovaujama Tayidos Rudaitis Chiapetta, centriniame miesto parke, Millennium Park šventės dalyviams pristatė Lietuvą bei linksmus, įdomius Naujųjų metų išvakarių, kurios dar vadinamos mažosiomis Kūčiomis, papročius – spėti ateitį, numatyti, kokie bus ateinantys metai. Tiek mažieji, tiek suaugę smalsiai klausė, ką jiems pranašauja nemačiomis ištrauktas šiaudas bei pasirinktas puodelis, slepiantis raktą, žiedą ar monetą.

Pasveikinti šventėje dalyvaujančių tautiečių su ar-

Ir suaugusieji, ir mažieji norėjo sužinoti, ką pranašauja 2017 metai?

A.Vertelkaitės nuotr.

Prieš šv. Mišias.

A.V.Matulionio nuotr.

vių Šv. Kazimiero šventovėje įvyko „Piemenėlių Mišios“, kurias aukėjo klebonas kunigas Joseph Bacevice. Parapijos choras, kuriam vadovauja muz. Roma Bandza, skambėjo įspūdingai, atskleisdamas daug gražių ateities galimybių. Buvo aišku, kad choras tapo skaitlingesnis ir tuo pajėgesnis. Choro giedojimas prieš šv. Mišias

juntamai pakėlė besirenkančių maldininkų šventinę nuotaiką. Šioje dalyje įsijungė ir kanklės, ir trimitai, ir būgnai, ir (ypač svarbu!) jauni balsai. Prieš ir per komunią choras giedojo giesmę „Tyli naktis“. Ji giliai sujaudino ne tik šio straipsnio autorių, bet ir daugumą šios liturgijos dalyvių. Šv. Mišioms pasibaigus, atgijęs choras su

užsidegimu dar sugiedojo „Muškit būgnus“. Šios giesmės „džiaugsmingam triukšmui“ griausmingai pritarė ir trimitas, ir būgnas. Visa tai atidžiai ir su pasigėrėjimu stebėjo į vargonų pusę atsisukę maldininkai, kurie šias choro pastangas įvertino griausmingais, nuoširdžiais atsidėkojimo plojimais.

Algirdas V. Matulionis

Amerikos Lietuvių skautų sąjungos nariai pagrindinėje Čikagos Naujųjų metų sutikimo šventėje „Chi-Town Rising“ su LR generaliniu konsulu M.Gudynu (pirmas iš dešinės). *A.Vertelkaitės nuotr.*

ARGENTINA

XX Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas vyks sausio mėn., 25 - 29 dienomis, Argentinoje. Jame dalyvaus šių suvažiavimų iniciatorius ir nuolatinis rėmėjas prelatas Edmundas Putrimas. Nuo 28 d. prisidės Pietų Amerikos lietuvių bendruomenių suvažiavimas.

Sausio 2 d. prasidėjo Paragvajuje 2017 m. „Dakaro Raly“. Lenktynės tęsis per Boliviją ir baigsis sausio 14 d. Argentinoje. Jame dalyvauja lietuviai Benediktas Vanagas, Antanas Juknevičius ir Vaidotas Žala.

Kviečiame lietuvius sutikti sportininkus pasibaigus lenktynėms.

Susivienijimas lietuvių Argentinoje

tėjančiais Naujaisiais metais atvykęs generalinis konsulas Marijus Gudynas nuoširdžiai dėkojo šauniems savanoriams: „Čikagoje gyvenančių lietuvių, ši kartą skautų, entuziazmas ir savanorystė, užtikrina Lietuvos ir lietuviškų žiemos tradicijų pristatymą Naujuosius metus pasitinkantiems Čikagos gyventojams ir miesto svečiams. JAV gyvenančių lietuvių siekis garsinti Lietuvą yra pavyzdys daugeliui pasaulio lietuvių bendruomenių.“ Šiais metais kadenciją Čikagoje baigiantis diplomatas taip pat išsakė viltį, jog miesto lietuvių organizacijų dalyvavimas „Naujieji metai aplink pasaulį“ taps gražia tradicija.

Į renginį atvykusiems vaikams organizatoriai dalino suvenyrinius pasus, kuriuose

kiekvienos šventėje prisistačiusios šalies atstovai dėjo žymą. Lietuvos ženklas buvo baltiškas Kalėdų eglutės simbolis su raidėmis „LT“. Skautų parengtame stende dalyviai matė mūsų šalies herbą – Vytį, Europos žemėlapi ir jame pažymėtą Lietuvą, skaitė pagrindinius faktus, grožėjosi unikalų šiaudų sodų nuotraukomis.

Vėliau jau antra Čikagos miesto Naujųjų metų šventė „Chi-Town Rising“ tęsėsi dangoraižių apsuptyje prie upės, kur vyko koncertas, o vidurnaktį ant vieno iš pastatų fasado pakilo didelė spindinti žvaigždė, o iš upe atplaukusios baržos buvo šaudomi fejerverkai.

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje inf.

TREMTIES PRISIMINIMAI

Perskaitęs „Dirvoje” straipsnį „Tremties prisiminimai”, pagalvojau, kad ir mano prisiminimai apie paskutines dienas Lietuvoje ir kelionę iš Norvegijos į Švediją 1945 metais galėtų būti įdomūs ir „Dirvos” skaitytojams.

Nuo 1946 kovo iki 1950 rugsėjo gyvenau Čikagoje ir nuo 1946 rugsėjo iki 1950 rugpjūčio pabaigos buvau vienas iš „Draugo” redaktorių. 1950 rugsėjo 11 buvau pašaukts iš „US Army Reserve” į aktyvią tarnybą ir atleistas 1952 birželio 13 d., penktadienį, nebegrižau į Čikagą, bet persikėliau į Niujorką, kur išgyvenau iki 2016 liepos pabaigos. Dabar gyvenu Jorke, Pensilvanijoje (York, Pennsylvania).

Su pagarba, *Jurgis Savaitis*

IŠ NORVEGIJOS Į ŠVEDIJĄ

1945 gegužės 9 d., trečiadienis

Sėdžiu ant eglėmis apaugusio kalno. Į priekį tolumon tęsiasi Namsen upė, miškai klonyje keičiasi su dirbamų laukų plotais, akys užkliūva už ūkininkų sodybų, už kelių kilometrų matosi Ranem balta bažnyčia ir miestukas, o tolimesnį vaizdą užstoja pagal horizontą besidriekias kalnynas, kurio ketera dar vis baltuoja sniegu.

Paulius ir Vytautas miega, sąmanose išsitiesę. Aš neva budžiu. Negalime visi sumigti, nes mes dar galime būti ieškomi: vidurnaktį pasitraukėme iš stovyklos, iš savo dalinio. Aš jau apsirengęs civiliškai, bet jie civiliškus rūbus gaus tik vakare.

Ilgiau laukti nebevertėjo. Tą patį momentą, kada mes pasišalinome iš stovyklos, visoje Europoje įsiviešpatavo taika. Visuose frontuose, ore ir vandenynuose nutilo šūviai, granatų ir bombų spro-

gimai. Karas baigtas. Deja, ne taip, kaip aš įsivaizdavau: esu už tūkstančio kilometrų nuo tėvynės, tėvynė bolševikų pavergta, grįžti atgal negaliu. Į Vokietiją su vokiečiais važiuoti nenoriu. Į Angliją arba Ameriką kaipo belaisvis irgi ne. Beliko vienas kelias: pamėginti nueiti į Švediją, o ten - žiūrėsim. Mano planui pritarė Vytautas ir Paulius, ir mes jau esame laisvi, kaip paukščiai. Žmonės be tėvynės, be bestogės, be jokio turto, bet su pasitikėjimu ateitimi. Mes pasitikime Dievo pagalba ir globa!

Pats pasitraukimas buvo gana sunkoka įvykdyti, bet pavyko labai sklandžiai. Aš ir Vytautas buvome praėjusią naktį sargyboje. Aš atstovėjau nuo 10 iki 12 valandos. Keletą minučių prieš dvyliką Vytautas, prieš tai jau išnešęs Pauliaus šautuvą, peršoko per tvorą, per kurią jau buvo persiritęs Paulius. Pasikei tus sargybai, aš nėjau į sargybos

būstinę, bet nuėjau už išvietės ir norėjau šokti per tą pačią spygliuotomis vielomis apraizgytą tvorą, per kurią peršoko jie abu, bet ji man pasirodė nepatogi. Be to, netoliese išgirdau kažkieno balsus ir bijojau, kad nebūčiau pastebėtas. Naktis buvo gana šviesi. Per daržą nuslinkau iki garažo, pamačiau, kad abu sargybiniai eina išvietės kryptimi, ir smukau pro truputį pravirus vartus, per geležinkelį, per lauką į pamiškę ir paupį. Pastebėjau aukščiau einančius Paulių ir Vytą. Smarkokai paspaudėme paupiu, ties Moelen kaimu persikėlėme valtimi per Namsen upę ir apie 2 valandą naktį atsidūrėme pas mūsų geradarį norvegą. Greit nuėjome gulti į tvartą ant šieno. Miegojome tik iki 5 valandos. Atsikėlęs persirengiau, papusryčiauome ir ištraukėme į tą kalną, kur dabar sėdime ir gulime.

Apie geruosius norvegus, kurių sodyba yra čia pat pakalnėje, nieko negaliu pasakyti, nes trūksta žodžių. Aš lyg būčiau atradęs tėvą, ypatingai mielą motiną tolimoj, mieloj Norvegijoje. Nenykstantis dėkingumas jiems!

Šiandien pasirūpinau civilius rūbus Pauliui ir Vytui. Temstant teks nueiti persirengti. 0 ryt keliaujame pamažu tolyn.

Prasidėjo įdomus ir nuotykingas kelias atgal iš karo, kurio dalyviais mes būti niekad nenorėjome, bet buvome prievarta į jį įtraukti.

Norvegija džiaugiasi.

Skamba varpai, sodybose plevėsuoja vėliavos, visur vėliavos. O mane viena norvegė, prakalbėjusį angliškai, pasitiko su „Welcome i Norge!” Gaila, bet jos nudžiuginti negalėjau...

Gegužės 11 d., penktadienis

Esame Sandnes. Jau gana toli nuo Skagės. Ją pasiekti (šią vietą) nebuvo lengva. Pamėginsiu prisiminti.

Iš savo dieninės slėptuvės trečiadienį pasijudinome saulei nusileidus. Nulipom nuo kalno ir norėjom eiti į vieną daržinę paupyje ir laukti sutemos. Paskui betgi kažkas pakurstė bristi per upę, kad nereikėtų eiti per tiltą. Perbridome ir, truputį paėję, susidūrėme su kita upe, apie kurios buvimą^nieko nežinojome.

Perbridome šiaip taip ir tą. Mišku norėjome prislinkti prie ūkio, kur Vytautas turėjo gauti drabužius, bet pasirodė, kad tai ne taip lengva. Nuo kalno atrodė, kad tas klonis gana tuščias, tik porą sodybų jame tepastebėjome. Pasirodė, kad apsirikome. Sodybų gana daug, ir nepastebėtam praeiti neįmanoma. Šiaip taip prislinkome mišku iki tos vietos, kur lauke (dar gana toli) buvo mūsų pirmasis „sąmokslininkas” ūkininkas. Iki jo reikia pereiti nemažą tarpą lauku, kur vis dar matosi trobesiai. Dar gana šviesu. Protingiau būtų laukti. Bet Vytautas nerimsta, nori kuo greičiau numesti uniformą. Aš einu pasižvalgyti. Pereinu

lauku į kelią, prie kurio stovi mūsų pirmojo „sąmokslininko” sodyba, ir aplink grįžtu atgal. Prie sodybos ant kelio stovi būrelis žmonių. Sakau, kad reikia laukti sutemstant, bet Vytautas užsispyręs eiti dabar. Einam. Aš einu pirmas, Vytautas su Paulium mane už dešimt metrų seka. Praeinam pro porą namų pro pat langus. Ant kelio ties mūsų sodyba būrys žmonių vis dar tebestovi. Praeinam ir pro juos. Užename į kiemą. Čia irgi stovi būrys. Sustojam. Vytautas su Paulium nueina į trobą, aš lieku kieme kalbėtis. Pasirodo, kad čia esąs vienas ką tik paleistas kalinys, gerai kalbąs vokiškai, kuris ir prikibo prie manęs. Kodėl mes bėgame, kodėl nelaukiam amerikiečių, kodėl nenorime grįžti į Lietuvą? Dėl paskutinio klausimo labiausia ir nesutarėme. Žmogus visai nežino, kas tai yra bolševizmas. Taip kalbėjomės gal pusvalandį ar dar ilgiau, bet vienas kito nesupratome. Galų gale jis pasakė negalįs mums padėti. Tas gyventojas, kuris mums žadėjo duoti rūbus, irgi nebegalėjo duoti, nes bijojo, savaime aišku. Teko eiti toliau, nieko čia nelaimėjus. Ėjome pas antrąjį žmogų, su kuriuo buvome susitarę. Prie jo priėjome taip pat mišku. Aš vėlėjau pirmas, paskui ėjo jie abu. Miške susitikome vyrą, kuris mūsų jau laukė.

Čia pavyko. Paulius gavo rūbus kaip reikiant, nes dėl jo buvo susitarta.

(Bus daugiau)

RECEPTŲ KNYGA „IZRAELIO SKONIAI. ŠVENTĖS IR KASDIENA” PRISTATOMA ČIKAGOJE

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Izraelio generaliniu konsulatu Vidurio

Vakarams, rengia lietuvių autorės Nidos Degutienės receptų knygos „A Taste of Israel. From Calssic Litvak

to Modern Israeli” (liet. „Izraelio skoniai. Šventės ir kasdiena”) pristatymą Čikagoje, kuris vyks šių metų sausio 18 d., trečiadienį, 6:00 val. vakaro Moadon Kol Chadash žydų kultūros centre (2464 N Clybourn Ave, Chicago, IL). Vakaro metu N. Degutienė pasakos apie savo sudarytą žydiškų receptų, kurie dažnai persipina su prieškarinio Lietuvos kulinariiniu paveldu, knygą bei kelerius gyvenimo Izraelyje metus, kuriuos praleido kaip Lietuvos ambasadoriaus Izraelyje žmona, o taip pat kartu su norinčiais pagamins vieną knygoje aprašytą desertą. Renginio svečiai turės unikalią galimybę paskanauti keleto skirtingų patiekalų, kuriuos pati knygos autorė pagamins vaisėms.

Albuminė, puikiai iliustruota patiekalų knyga „Izraelio skoniai: šventės ir kasdiena” pristato žydų tradicinį maistą ir pagrindines šventes. Joje pateikiama daugiau nei 100 receptų, prade-

dant užkandžiais ir baigiant desertais. Nida Degutienė – aistringa kulinarė, per penkerius gyvenimo Izraelyje metus jai pavyko įminti žydų virtuvės paslaptis, šia savo patirtimi ji dalijasi su skaitytojais. Knygą praturtina autentiški pasakojimai apie žydų gyvenimą, pamatytą ne turistinio žvilgsniu.

„Ši knyga – tai pravertos durys į izraeliečių namus, gatvės uždegas ir prašmatnių restoranų virtuves. Tai receptai patiekalų, kurie skirti kur kas daugiau nei numalšinti alkį. Tai atsiminimai ir pasakojimai, kuriais su manimi penkerius metus dosniai dalijosi litvakai iš Izraelio ir Pietų Afrikos Respublikos, mano draugai izraeliečiai, jų mamos bei močiutės. Tai žydiškos šventės, tradicijos, istorija ir papročiai, iš kartos į kartą perduodami vaikams ir vaikaičiams. Tai sugrąžinta dalelė žydiškos kultūros, kurią Lietuvoje praradom, beveik išnykus anuomet gausiai Lietuvos žydų bendruomenei. Tai naujas žvilgsnis į vis dar daug kam nepažįsta-

mą Izraelį. Ir galiausiai – tai mano surastas atsakymas, kodėl žydiškas maistas – toks ypatingas.” – rašo knygos autorė Nida Degutienė.

Lietuvės knyga tapo pirmąja lietuviška kulinarine knyga, kurią 2015 metais anglų kalba išleido didžiausia pasaulio leidykla „Penguin/Random House” Pietų Afrikoje, o 2016 m. knygą „Izraelio skoniai” Lenkijos leidykla „Foksal” išleido lenkų kalba. 2016 metų pasaulio gurmanų receptų knygų apdovanojimų ceremonijoje „Izraelio skoniai” laimėjo pirmąją vietą knygų apie Izraelio virtuvę kategorijoje.

Įėjimas nemokamas, dvi nemokamos automobilių stovėjimo aikštelės centro lankytojams yra kitoje gatvės pusėje nuo pastato, automobilius taip pat galima statyti gatvėje atsižvelgiant į ženklus. Renginį remia LR užsienio reikalų ministerija. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Čikagoje inf.

Nidos Degutienės knyga „Izraelio skoniai” 2016 metų pasaulio gurmanų receptų knygų apdovanojimų ceremonijoje laimėjo pirmąją vietą knygų apie Izraelio virtuvę kategorijoje. *LR URM nuotr.*

VISA TAI ĮVYKO VAKAR

„Jei tikitės, kad tai bus pilnas laimės, meilės, nuotykių ir sekso lengvas pasiskaitymas, nusivilsite. Tai bus nesustojamas kasdienis bėgimas pirmyn.

Kartais be atokvėpio, be atsigręžimo atgal. Tad, jei pasiruošę, pirmyn – bėgame...

Jeigu bus intriguojančiai įdomu, savo tikslą būsiu pasiekusi.”

Savo pirmosios knygos pristatymo metu taip kalbėjo autobiografinės novelės „Visa tai įvyko vakar” autorė Vilmantija McCarthy (Petruškevičiūtė), gyvenanti Oak Lawn, IL, Čikagos priemiestyje.

Knyga iš dviejų dalių – lietuviško teksto ir angliško vertimo. V. McCarthy JAV gyvena daugiau nei 20 metų, ji norėjo suteikti galimybę knygą perskaityti savo amerikiečiams draugams bei bičiuliams. Tekstą vertė Čikagoje gyvenanti Asta Bareikienė.

S. Avižienytė

V. McCarthy knygos „Visa tai įvyko vakar” pristatymo metu su svečiais.

S. Avižienytės nuotr.

JAUNOSIOS POETĖS KNYGA

Poetė Kristina Jurkutė. A.Šatkaus nuotr.

Gruodžio 10 d., 2016 Pasaulio lietuvių centre Lemonte, IL, galerijoje „Siela” įvyko Kristinos Jurkutės pirmosios poezijos knygos „Lietus kvepia plienu” pristatymas ir muzikinis vakaras.

Vakaro metu dainas lietuviškais liaudies motyvais dainavo jaunoji operos solistė Agnė Giedraitytė (Agnė G), pajvairindama K. Jurkutės skaitinius.

S. Avižienytė

PARYŽIUJE – ILGI POKALBIAI SU RAŠYTOJU R. RASTAUSKU

Gruodžio 12 d. Lietuvos ambasadoje Paryžiuje buvo surengtas Rolando Rastausko esė rinktinės „Trečias tomas” pristatymas bei diskusija su autoriumi. Diskusiją moderavo žinoma architektė Audra Kaušpėdienė.

Trečioji Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Rolando Rastausko esė rinktinė „Trečias tomas” užbaigia trilogiją, pradėtą kny-

gomis „Kitas pasaulis” (2005) ir „Privati teritorija” (2009). Tai vienas iš geriausių Lietuvos eseistų, kurio kūryba pasižymi švelnia ironija ir lengvu grotesku. Autorius pastebi, kad paskutinėje trilogijos knygoje yra šiek tiek daugiau nei įprastai fikcijų, todėl ne viską reikia priimti, kaip gryną tiesą. Nepakartojama socialinė tikrovė persipina su Rolando Rastausko asmeninės biografijos momentais. Knygoje

TAPYBOS DARBUS KONSULATE EKSPONAVUSI DAILININKĖ VIENĄ KŪRINĮ PADOVANOJO ATSTOVYBĖS KOLEKCIJAI

LR generaliniame konsulate Čikagoje du mėnesius buvo eksponuojama dailininkės Aušrinės Marcinkevičiūtės Kerr tapybos darbų paroda „Iš tamsos į šviesą”. Baigiantis parodai menininkė pratęsė prasmingą dailininkės Giedrės Žumbakienės pradėtą tradiciją ir padovanojo vieną savo tapytų ir konsulate eksponuotų paveikslų, pavadintą „Ilga kelionė prie jūros”, diplomatinei atstovybei. Neabejojame, kad ši pradėjusi kauptis meno kūrinių kolekcija, kuri puošia Generalinio konsulato patalpas ir reprezentuoja Globalios Lietuvos kūrėjus ir lietuvišką meną, kada nors parkeliaus ir į Lietuvą ir ateities kartoms papasakos apie talentingų lietuvių kūrybą užsienyje.

Šiaulių Universiteto Dailės

Dailininkė Aušrinė Kerr (dešinėje) dovanoja savo kūrinį konsulatui, kurį priima konsulato darbuotoja kultūros klausimais Agnė Vertelkaitė.

E. Laužonytės nuotr.

fakultete magistro laipsnį įgijusi menininkė A. Kerr šiuo metu gyvena ir kuria Čikagos priemiestyje Evanston, kur turi

savo meno studiją „Ausrinė’s Arts Room of Evanston”.

LR generalinio konsulato Čikagoje inf.

nių kultūros projektų ir konferencijų dalyvis, meno festivalių konsultantas. 1989–1990 m. „Atgimimo”, 1993–2003 m. – „Lietuvos ryto”, 2003–2004 m. „Akiračių” (Čikaga) ir nuo 2005 m. „Verslo klasės” skiltininkas. Debiutavo eilėraščių knyga „Albumas” (1987). Išleido dar kelias poezijos knygas, parašė pjesių ir scenarijų dramos teatrams, išleido esė ir pjesių rinkinius.

Verčia iš rusų, lenkų, slovenų ir anglų kalbų. Jo paties tekstai versti į anglų, lenkų, rusų, baltarusių, slovenų, švedų ir kt. kalbas. R.Rastauskas – Lietuvos nacionalinio dramos teatro meno vadovas ir vienas ryškiausių šiuolaikinio meno

žanro – performanso kūrėjų ir atlikėjų Lietuvoje.

2001 m. R. Rastauskui paskirta Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos premija už geriausią metų kultūrinę publicistiką, 2006 m. – Ievos Simonaitytės premija bei Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto premija už geriausią 2005-ųjų metų knygą „Kitas pasaulis”.

2010 metais R.Rastauskui buvo suteikta Lietuvos Nacionalinė kultūros ir meno premija „už žaismingos ir ironiškos eseistikos būtį pasaulyje ir už sakinio eleganciją”.

Vida Gražienė, Lietuvos kultūros atašė Prancūzijoje

Rašytojo Rolando Rastausko rinktinės „Trečias tomas” pristatymo vakarą vedė žinoma architektė Audra Kaušpėdienė. LR URM nuotr.

LIETUVYBĖS IŠLAIKYMU I 2016 M. – BEVEIK 800,000 DOL.

Pelno skirstymo komitetas (iš kairės) pirmoje eilėje: Ingrida Strokovas, Laura Garnytė, Renata Dambrauskaitė-Kancleris ir LF Pelno skirstymo komiteto pirmininkas Juozas Kapačinskas. Antroje eilėje: Arvydas Tamulis, Dalius F. Vasys, Virgus Volertas, Vytautas Narutis.

Lietuvių fondas (LF) džiugiai sutiko šv. Kalėdas ir Naujuosius metus. Yra kuo pasidžiaugti. 2016 m. įvairių lietuvybės puoselėjimo ir išlaikymo projektų paramai bei stipendijoms išdalinta beveik 800,000 dol.

LF veikia ir skirsto lėšas laikdamasis JAV Section 501(c) (3) of the Internal Revenue Code paragrafo. Skirstant išmokas vadovaujamasi paramos ir stipendijų pirmenybės gairėmis, kurios yra patvirtintos LF direktorių tarybos.

Pelno skirstymo komitetas (PSK), sudarytas iš LF ir JAV LB atstovų šiemet rinkosi net du kartus. Pirmojo skirstymo lėšų LF paramai gauti posėdžiai vyko gegužės 21-22 dienomis, antrojo – spalio 22 d.

2016 metais PSK iš viso gavo 212 paramos prašymų, kurių bendra suma 2,763,180 dol. Apsvarsčius šiuos prašymus, PSK nutarė paremti 87 projektus, skirti jiems 564,334 dol. Dar 8,860 dol. paramai buvo skirta tiesiogiai iš LF vardinių fondų pagal jų steigėjų nurodymus.

Pelno skirstymo komiteto Stipendijų pakomitetis (iš kairės): Jonas Gražys, Darius Sabaliūnas, Alina Akulič, PSK pirmininkas Juozas Kapačinskas, Lilija Gelažis, Ieva Dilytė, Albertas Tuskenis ir PSK SP pirmininkas Tauras Bublys.

LF archyvo nuotr.

Iš viso 2016 m. projektams paremti skirta 573,194 dol.

Didžiausia lėšų dalis (pagal veiklos kategoriją) skirta:

Švietimo veiklai – 166,461 dol.

Jaunimo veiklai – 141,959 dol.

Kultūrinei veiklai – 139,274 dol.

Visuomeninei veiklai – 84,240 dol.

Žiniasklaidai – 41,260 dol.

Organizacijoms 2016 metais skirta:

JAV Lietuvių Bendruomenei – 274,795 dol.

Kitoms JAV organizacijoms – 250,053 dol.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenei – 20,000 dol.

Lietuvos organizacijoms – 16,946 dol.

Kitų kraštų išeivijos organizacijoms – 11,400 dol.

Projektai, 2016 m. gavę daugiau nei 20,000 dol.:

125,000 dol. – JAV lituanistinės mokyklos

35,000 dol. – Pasaulio lietuvių centras, Lemont, IL

33,440 dol. – JAV LB Švietimo tarybos projektai

32,000 dol. – JAV LB Kultūros tarybos projektai

30,000 dol. – XV Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė, Baltimore, MD

26,500 dol. – Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, Chicago, IL

25,000 dol. – Dainavos stovykla, Manchester, MI

25,000 dol. – Rako stovykla, Custer, MI

25,000 dol. – Lietuvių išeivijos studentų stažuotė (LISS) Lietuvoje

Nuo 10,000 dol. iki 20,000 dol. gavę projektai:

18,660 dol. – laikraštis „Draugas“, Chicago, IL

15,000 dol. – Jaunimo centras, Chicago, IL

13,000 dol. – Šiluvos koplyčios Vašingtone 50 metų jubiliejus, Washington, DC

12,500 dol. – Neringos stovykla, Brattleboro, VT

10,000 dol. – Lietuvių dailės muziejus, Lemont, IL

10,000 dol. – Balzeko lietuvių kultūros muziejus, Chicago, IL

10,000 dol. – Ateitininkų namai, Lemont, IL

Nuo 5,000 dol. iki 10,000 dol. paramą gavę projektai:

7,500 dol. – Lietuvių Opera: Franz Lehar opere-tės „Paganini” pastatymui, Lemont, IL

7,300 dol. – JAV LB Socialinių reikalų taryba, Chicago, IL

6,000 dol. – XX Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas

5,000 dol. – „Misija – Sibiras

2016”, Lietuva.

Lapkričio 19 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL vyko PSK Stipendijų pakomitečio posėdis. Pakomitečio nariai išnagrinėjo 112 prašymų stipendijoms gauti, kurių bendra suma buvo 484,882 dol. LF stipendijas nutarta skirti 82 studentams. Šioms stipendijoms išmokėti skirta 198,100 dol.

2016 metais LF stipendijas gavo 63 JAV aukštųjų mokyklų studentai, 14 – Lietuvos, 3 – Jungtinės Karalystės, po vieną Kanados ir Vokietijos universitetuose studijuojantys jaunuoliai.

Dar 19,804 dol. stipendi-

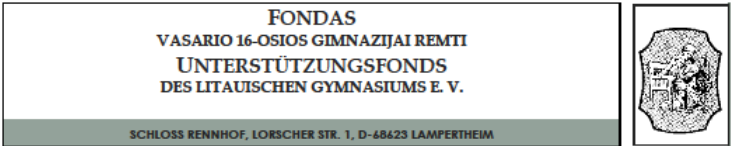
joms paskirta tiesiogiai iš LF vardinių fondų pagal steigėjų nurodymus. Kandidatus šioms stipendijoms gauti atrenka Lietuvos aukštosios mokyklos.

Iš viso stipendijoms 2016 m. skirta 217,904 dol.

Lietuvių fondas 2016 metais įvairių projektų paramai ir stipendijoms skyrė 791,098 dol. Iš numatytų projektams ir stipendijoms skirti lėšų neišdalinta liko 737 dol.

Lietuvių fondas širdingai dėkoja visiems mūsų nariams ir rėmėjams už dosnią paramą, kuri leidžia remti išeivijos lietuvių veiklą ir kai kuriuos projektus Lietuvoje.

LF informacija

Lampertheim-Hiutenfeldas, 2016 m. gruodis

Mieli buvusieji mokiniai ir rėmėjai! Geros valios lietuviai!

Kreipiamės į Jus, prašydami savo auka paremti Vasario 16-osios gimnazijos bendrabučių remontus, kuriems po 30 metų jie būtinai reikalingi.

Vasario 16-osios gimnazija jau gyvuoja 66 metus. Vokietijos lietuviai su didele pagarba ir padėka prisimena karo pabėgėlių pagalbą įsigyjant Vasario 16-osios gimnazijai ir Bendruomenei žemės sklypą bei pastatus. Ši gimnazija galėjo ilgus metus tik užsienio lietuvių (vėliau ir Vokietijos valdžios) pagalba išlaikyti pastatus ir suteikti išsimokslinimą likusių Vokietijoje vargingiausiųjų lietuvių, o vėliau ir kitiems užsienyje gyvenančių lietuvių vaikams. Lietuvai tapus nepriklausomai, vokiečių valdžia nutraukė Bendruomenei ir gimnazijai paramą, argumentuodama, jog Lietuva pati turinti remti savo tautiečius.

Šiuo metu Vasario 16-osios bendrabučių pastatai reikalingi būtino remonto. Vokietijos lietuvių jėgomis neįstengiamo jo atlikti.

Taip pat didelių sunkumų sudaro bendrabučių išlaikymas. Skaudžiausia būtų, jei juos reiktų uždaryti, nes bendrabučiai yra lietuviškos gimnazijos išlikimo garantija. Todėl kreipiamės vėl į visus lietuvius pasaulyje ir Lietuvoje nors ir mažomis aukomis (prašome prisiminti mus ir testamentuose) padėti išlaikyti šį unikalų kūrinių ir neleisti jam sugriūti.

Rusams tiesiant pirštus į Baltijos kraštus, gali prisieiti dar kartą ir lietuviams ieškoti politinio prieglobsčio Vokietijoje. Jau pirmaisiais nepriklausomybės metais čia rado patalpas ir paramą Lietuvos atstovas užsienyje Antanas Račas. Nekartokime prieškarinės Lietuvos vyriausybės klaidos, kada tik Pasiuntinybės užsienyje turėjo savo pastatus, kurie tuoju buvo užimti sovietų. Dabar turim savo pastatus ir sukurtas struktūras, kur, pavojui ištikus, galima būtų rasti pastogę ir pagalbą. Padėkite mums!

Bronė Lipšienė, Fondo Vasario 16-osios gimnazijai remti pirmininkė ir Vasario 16-osio gimnazijos Kuratorijos narė

Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė, Vokietijos LB pirmininkė Dalia Henke, Pasaulio LB pirmininkė

Amerikoje aukų čekius „Lithuanian World Community” vardu siųskite šiuo adresu:

Dr. Edward Bubnys
Treasurer, LWC, Inc.
289 Abbott Run Valley Road
Cumberland, RI 02864-3253

pažymint: Vasario 16 High School Donation. Aukos gali būti nurašytos nuo JAV federalinių mokesčių.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės JAV mokesčių inspekcijos „IRS” numeris yra 36-3003339.

Aukotojų sąrašas bus skelbiamas Pasaulio lietuvyje.

Šis Vasario 16-osios gimnazijos prašymas, siekiant surinkti aukų gimnazijos bendrabučiams atnaujinti, spausdinamas nemokamai.

„Dirvos” redakcija

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 11 d., 2:00 val. po p., sekmadienį – Ekumeninės pamaldos už nuo sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Taip pat už 1941 m. birželio 13-14 d. trėmimų į Sibirą aukas. Minėjimas vyks Šv. Kazimiero bažnyčioje. Visi yra kviečiami vienytis su estais ir latviais šią dieną. Po to bus vaišės.

Rengia Klivlando baltiečių komitetas

Paminklas Vytautui Didžiajam Marijampolėje Vytauto parke, jos skulptorius Julius Narutis. *Leono Milčiaus nuotr.*

VYTAUTUI DIDŽIAJAM

Leonas Milčius

*Didingas tu tikrai esi,
Valdove mūs Didysis,
Tiktai laikai tokie seni,
Ne man į juos sugrįžti.*

*Ne man išgirsti rago gausmą
Tavo tvirtovės kuoruos,
Garsesnį už perkūno griausmą,
Grobikams kraštą puolant.*

*Ne man pakelti kalaviją
Ir juodbėrį balnoti,
Ne man su tūkstančiais lietuvių
Per žemę priešų joti.*

*O gal ir man po šitiek amžių
Drąsiau į priekį žvelgti,
Jeigu ne kardą, kalaviją,
Tai žodį nors pakelti.*

*Tavim, atrodo, žemė žydi
Ir virpa mūsų širdys
Prisiekti tęst garbingą žygį
Anų laikų didvyrių.*

*Geriau jau qžuolai išdžiūtų,
Girios stepe pavirstų,
Negu didžiausią ir Didžiųjų
Lietuvoje pamirštų.*

*Ne man kartoti Tavo vardą,
Auksu, ugnim rašytą.
Jį neš ir neš karta į kartą,
Kaip amžinybės rytą.*

2016-12-27, Raudondvaris

NUOMONĖ

NEPASTEBĖTOS „SMULKMENOS“

Galima būtų ir patylėti dėl nepelnytai skiriamų kažkokių ordinų ar medalių Lietuvos ar užsienio piliečiams, tačiau kai kalba eina apie piniginę ir dar su žodžiu *Laisvės* premiją, jau verta vietoj skaičiuoklės pasitelkti kompiuterį, internetą. Nauja Laisvės premijų skyrimo komisija ir naujas nuo žagrės Seimas, panašu, dar neišmoko šiomis išmaniomis priemonėmis naudotis, todėl skirdami Laisvės premiją prezidentui Valdui Adamkui, regis, nepastebėjo kai kurių premijos skyrimui nepalankių „smulkmenų“.

Laisvės premijų komisija, prieš svarstant V. Adamkaus kandidatūrą, kažkodėl neatkreipė dėmesio į kai kurias pretendento biografijos smulkmenas. Viena, gal pagrindinė: **kas gali paneigti, kad V. Adamkus neteisėtai tapo kandidatu ir buvo išrinktas į prezidento postą?** Juk jis savo pirmos kadencijos metu (1998–2003 m.) turėjo JAV pilietybę, kas buvo teisinė kliūtis tapti prezidentu, kita kliūtis – jis nei metų anuomet nebuvo išgyvenęs Lietuvoje. Pirmoji kliūtis iškilo į viešumą antros kadencijos (2004–2009 m) pradžioje, kuomet V. Adamkaus atstovas spaudai R. Mačius pareiškė, kad pilietybės atsisakymą iš V. Adamkaus priėmė JAV ambasada Lietuvoje. Tačiau taip ir liko neaišku, ar V. Adamkus užbaigė pilietybės atsisakymo procedūrą taip, kaip to reikalauja JAV įstatymai. Žinoma, kad JAV pilietybės atsisakymo procedūra ten trunka net keletus metus.

Atsigręžus į tolimesnę praeitį, nerasime jo veikloje nei rezistencijos, nei Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekių. Jo visuomeninė veikla JAV tik patvirtina nesipriešinimą Lietuvos okupacijai.

Santaros-Šviesos federacija – liberalios krypties lietuvių išeivių organizacija – susikūrė JAV 1957 m., susijungus 1947 m. Tiubingene (Vokietija) įkurtam akademinio jaunimo, studijavusio Tiubingeno universitete, sambūriui „Šviesa“ ir 1954 m. JAV įkurtai liberalaus jaunimo organizacijai „Santara“. Federacijos iniciatoriumi buvo Vytautas Kavolis, ėmėsis įgyvendinti Stepono Kairio šūkį Lietuvos šviesuomenei, pasitraukusiai į Vakarus – „Veidu į Lietuvą“. Iš tikrųjų šios organizacijos elgesys, bendraujant su SSRS okupuotai Lietuva buvo liberaliai draugiškas, veidas atsuktas į ją, tačiau į Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę buvo atsukta nugara, nes organizacijos žodyne neteko surasti „laisvos“ ar „nepriklausomos“ Lietuvos nuostatų.

Vienas aktyviausių fede-

racijos narių 1958–1965 metais Valdas Adamkus buvo „SANTAROS – ŠVIESOS“ federacijos – liberalios krypties išeivijos visuomeninės organizacijos, paskelbusios šūkį „Veidu į Lietuvą“, vicepirmininkas, o 1967 metais tapo šios organizacijos pirmininku. Organizacijos lojalumą sovietams rodė jos narių nevaržomos kelionės po SSRS ir LSSR. Nuo 1972 metų V. Adamkus kasmet atvykdavo į tuomet dar Sovietų Sąjungos okupuotą Lietuvą nevaržomas kaip kiti iš JAV atvykstantys lietuviai, laisvai važinėjo po įvairias Lietuvos vietas.

1993 metais V. Adamkus buvo kandidato į Lietuvos prezidentus Stasio Lozoraičio rinkimų kampanijos vadovas, tačiau net kampanijai neįsibėgėjus, išvyko į JAV. Ar ne todėl, kad pats susiviliojo prezidento postu ir jį sėkmingai užėmė 1998 m.?

V. Adamkus savo santykį su Lietuvos laisve ir nepriklausomybe galutinai atskleidė nepasirašydamas įstatymo dėl Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos. Valstybės tęstinumui reikšmingą aktą tuomet pasirašė Seimo pirmininkas V. Landsbergis.

Dar vienas, akibrokštui prilygstantis poelgis, kai V. Adamkus klaida pavadino Seimo sprendimą valstybės teisės aktu pripažinti 1941 metų birželio sukilimo Kaune pareiškimą.

Lietuva žavėjosi lenkų sąjūdžio „Solidarnost“ veikla, sekė jį, kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės turėjo lenkų palaikymą, tačiau santykiei staugai ataušo. Priežastis – netęsėti pažadai lenkams. Susitikimuose su Lenkijos prezidentu, nepaisydamas LR Konstitucijos nuostatų, neturėdamas tam teisės, prezidentas V. Adamkus lenkams žadėjo lenkiškas pavardes ir vardus asmens dokumentuose Lietuvoje pradėti rašyti lenkiškais rašmenimis. Partijai „Lietuvos lenkų rinkimų akcija“ (LLRA) toks antikonstitucinis flirtas labai patiko, ji, nusiutėjusi valstybės aukščiausių pareigūnų pažadus, jau prievartauja LR Seimą leisti ne tik asmens dokumentuose pavardes bei vardus, gatves ir vietovardžius rašyti lenkiškais rašmenimis, bet ir priimti naują tautinių mažumų įstatymą, kuriame Lietuvos lenkams būtų teikiamos išimtinės privilegijos. Panašu, kad minimos partijos kėsmai pratęsti antikonstitucinį flirtą pavyko – LLRA sukelta politinė erzelynė negęsta ir tarp Lenkijos ir Lietuvos valstybių. Nei artimoje Latvijoje, nei tolimoje Amerikoje tokių reikalavimų

„DIRVAI“ AUKOJO:

D.Januta,
Oakland, CA.....1000
B.Balčiūnas,
Annapolis, MD.....45
R.Strimaitis,
Los Altos, CA.....25
T.Žickus,
Phoenix, AZ20
V.Butkus,
Euclid, OH5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

lenkai nekelia, kelia Lietuvoje, nes pažadėjo valstybės vadovas. Teks turbūt Lietuvai kviesti taikos misijai lenkiškais garbės žymenimis apkabinėtus istoriką A. Bumblauską ir prezidento V. Adamkaus buvusį patarėją E. Simanaitį.

Nesibodėję V. Adamkus pamaloninti buvusius represinių struktūrų veteranus. Antai 2000-02-16 Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu V. Adamkus apdovanojo buvusį KGB majorą, dalyvavusį paskutinio Aukštaitijos partizano sunaikinime, M. Misiukonį, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi – KGB veteraną V. Jakuniną.

Norėdamas ir kokią gerą smulkmeną parašyti apie prezidentą V. Adamką, prisiminiau, kad jis krikštijo Vilniaus mero Artūro Zuoko sūnų. A. Zuokas Vilniaus apygardos teismo buvo nuteistas dėl pasikėsimo papirkti buvusį sostinės tarybos narį. Kadangi vaikai už tėvus neatsako, lieka iš paūgėjusio sūnaus tikėtis, jog jis, paties Lietuvos prezidento krikštasūnis, persergės tėvelį nuo panašių kėslių.

Pabaigai atkreiptu skaitytojų dėmesį į mūsų kandidatų ir išrinktųjų į Seimą elgesį prieš rinkimus ir po jų. Jie prieš rinkimus piliečiams rašo laiškus, dalina reklaminius lankstinukus, be kvietimo braunasi į butus, per šventes bažnyčiose spraudžiasi arčiau altoriaus, klausinėja rinkėjų nuomonės ar šie nenorėtų gulbės pieno. Po rinkimų visuomenės nuomonė jiems nebesvarbi, nes bent ketverius metus galės netrikdomi ir be visuomenės tūnoti. O kalbamu atveju ne kokia formali komisija, ne Seimas turėjo pareikšti savo nuomonę dėl premijos, o visuomenei atstovaujanti organizacija. Šiuo atveju galėjo būti Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga, kuri tikrai būtų išskyrusi iš kitų Laisvės premijos vertą kandidatę – vienuolę, disidentę **Feliciją Nijolę Sadūnaite.**

Algimantas Zolubas

